

de Dukenburger

Info-magazine voor Dukenburg - 14^e jaargang nummer 4 - mei 2021

Pieter Föllings

NIEUW & VERNIEUWD

NIEUW

blokker.*

Bakker Bart**

DIEPVRIESGIGANT**

* WEER TERUG OP DUKENBURG!

** BINNENKORT GEOPEND!

VERNIEUWD

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP
WWW.WINKELCENTRUMDUKENBURG.NL

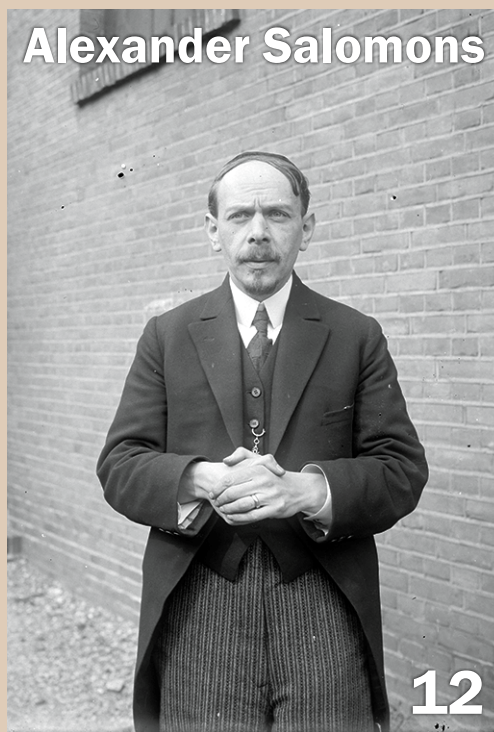
ALTIJD DICHTBIJ

| /WINKELCENTRUMDUKENBURG

Frank Eliëns

10

Alexander Salomons

12

Pieter Föllings

4

Arthur van Oosterhout

6

Ricky van der Horst

7

Rosalie Thomassen

9

Jerusalem

18

Dukenburg in stukjes

Duurzaam wonen	28
Eerste stappen stadsverwarming	28
Gilbert de Bruijn: kievitsbloemen	29
Huis van Weezenhof weer open	29
Raadseltje: wat zie je?	29
Onderscheiding Hans Veltmeijer	30
Onderscheiding Lolle Wynia	31
Marinierspenning Jaap Mooi	32
Onderscheiding René vd Broek	32
Sloop Albert Heijn Meijhorst	33
Op het laatst	33
Wandelen over bruggen	34
Compost van GFT	34
Taart voor thuiswerkouders	35
Koop gifvrij	35
Aanmelden voor foto-expositie	36
Auto's langzamer is veiliger	36
Onkruidbestrijding restwarmte	37
Nieuw op de website	37
Geprinte brug krijgt vorm	37
Stadslandbouw Kop van Malden	38
Buurtzorg voor Weezenhof	38
De stad ben ik	39
Pimpelmees in Zwanenveld	39
Bouwdorp DUUK onzeker	39
Voorjaar in Aldenhof	40
Avonturen van Alice onder water	40
Kabels Staddijk vernieuwd	40
Duukjes	40
Activiteiten wooncentra	41
Tolhuis bouwt	41

En verder:

Column Marije Klijnsma	6
Aangenaam verpozen	8
Salomons verdient monument	13
Column Qader Shafiq	14
Geschiedenis van het Wiegje	14
Op en af	15
Column Guus Kroon	16
Uitslag enquête gasloos wonen	16
Column Toon Kersemakers	17
Aardgasvrij in Nijmegen-West	18
Column Janwillem Koten	19
Wijkmonitor Dukenburg	20
Voor een prikkie	22
Hondenpoep	22
Kroniek zwembad Dukenburg	23
Fotopagina's met minibiebs	24
Cultuur	26
Dommerikendag	26
De wereld draait door	26
Engelands roos	27
Wethouder Bert Velthuis	42
Genieten van Park Staddijk	43
Ingezonden: enquête aardgasvrij	45

Pieter Föllings, een **DUKENBURGER**

Vissend in de Dukenburgse bewonersvijver had de redactie meermaals beet. Het hengen beoogde de vangst van 100 procent hier geboren en getogen stadsdeelgenoten. Onder vijftigplussers waren dat de neven Kokke en Hopman alsmede de families Zegers en Wellen. Daarnaast jongeren die Abraham en Sara nog moeten gaan zien. Ook zij vulden enkele pagina's met hun persoonlijke, soms gedateerde maar vooral kostbare levensgeschiedenis. Laat nou tweeënhalf jaar geleden in ons midden iemand zijn neergestreken met 200 procent Dukenburgs bloed in de aderen. Iemand die over zijn voorouders ontzettend veel opsloeg.

Zou hij een geologische lijn trekken tussen het Stamhuus van zijn vader – de Berkenhof, Hatertseweg, Malden – en de boerenhoeve Mariahof in Alverna waar hij zelf ter wereld kwam, dan staat zijn huidige koopwoning precies op deze aardlijn. 'Het voelde alsof het huis aan mij trok, toen ik hier voor het eerst binnenkwam', was ongeveer de ervaring van

Pieter. Dat deze emotie klopt, blijkt als Pieter het een 'goede aarding' noemt: thuishkomen na vierenveertig jaar gaf hem een groot geluksgevoel, een terugkeer op het familienest. Hem en zijn echtgenote bezocht de redactie op een grijze, maar door roze bomen buiten, vrolijke lentedag. Pieters enthousiaste verteltrant, putend uit een gigantisch referentiekader, droeg daaraan bij.

'Het vergeten gebied'-boekje

Als ode aan Pieters ouders Rinus en Dien Föllings-Rutten stelde Pieter na zijn vaders overlijden in 2005 de herinneringen van en aan zijn ouders plus families veilig. Hij verzorgde de stamboom van zijn vaderskant onder de titel *Novelle Stamboom Föllings*. Pieter: 'Ook het genealogisch onderzoek van mijn neef Pim Rutten heb ik ondersteund. Mijn moeder was immers een *Rut van de Staddiek*. Aan haar biografie *MoekBoek* wordt druk gewerkt: doorspekt met oude verhalen, goede burenhulp, beschrijving waarom dingen liepen zoals ze toen liepen. Achteraf is het makkelijk om een

koe in de kont te kijken. Maar het moment zelf, als je er middenin zit, dan is het spannend en wat doe je dan?' Voor *Het vergeten gebied* was aan foto's en illustraties geen gebrek, zodat dit goed gevuld uitgegeven werd. Pieter: 'Voorts is er een dvd met gesproken oorlogservaringen en -verhalen van mijn vader, die deze ondanks martelingen van de Sicherheitsdienst kon navertellen. Naast het genealogisch zoeken en schrijfwerk houd ik mij bezig met lokale historische gebeurtenissen.' Je kunt Pieters activiteiten zijn *levenswerk* noemen, naast zijn alledaagse en deels stormachtige bestaan. Het boekje verder belicht: het langwerpige drukwerk (14½ x 21 centimeter) in een rode kaft met voorop een tekening werd ondergebracht bij uitgeverij Van Wijland BV. Voor informatie: pieter.föllings57@gmail.com, amateurschrijver/historicus. De verkoopopbrengst gaat via de door Pieter opgerichte stichting MantreuX naar een goed doel, dit jaar *Swim to fight cancer*, gepland op 29 augustus. Pieter: 'Kijk vooral op internet om dit sportevenement te steunen. Er worden deelnemers, vrijwilligers en sponsors gezocht. Doe mee om geld te genereren voor de strijd tegen kanker.' De tip omtrent Pieters bezigheden kwam via schapsherder Thomas en Staddijks Facebook. De redactie ging op pad om Pieter te ontmoeten.

Mariahof

Uit de vele wegen naar Rome, kiezen we voor Pieters levenspad vanaf zijn geboorte. Kindertijd en jeugd speelden zich af in de *Mariahof*, Horst E189, Alverna. Moeder Dien was dus een dochter van de Ruttens van Staddijk 81. Vader Rinus groeide na zijn eigen geboorte op in Neerbosch, later in de Winkelsteeg. Vervolgens verkaste dit gezin Föllings naar de *Berkenhoeve*, het uiteindelijke stamhuis. De *Berkenhof* (Hatertseweg, Malden, even buiten Nijmegen) is nog altijd familiebezit. Pieter: 'Rinus ging pas na de oorlog op vrijerspad. Hij verrichtte immers achter de schermen activiteiten die door de Duitsers niet op prijs gesteld werden. Verkering hebben was gevaarlijk. Gijzelen, *verhaften* tot aan fusilleren toe vormden een dagelijkse dreiging. Rien en Dien trouwden in 1952 en gingen samen boeren op bovengenoemde pachtboerderij *Mariahof*. Omstreeks 1965/1970 werden de conceptplannen bekend voor de huidige *Berendonck*. Kortweg: boeren en buitenlui eruit, grote zandzuiger erin voor zand- en grindwinning, daarna de golfbaan en recreatiefaciliteiten. Het gebied *de Horst* werd globaal begrensd door Teersdijk-Staddijk-Panhuysweg-de Wijchense vennen.'

Berendonck

Voor Dukenburgers die het ontstaan van waterplas en saunatempel meemaakten en voor hen die het recreatiegebied doorlopend bezochten: vanuit Dukenburg, het tunneltje onderdoor ging je linksom. Richting de houten, nu metalen brug met voorafgaand een klimmetje, kwam je voorbij een ‘grafheuvel’. Je kon er vanaf het wandelpad overheen struinen. Dat onder deze verhoging de restanten liggen van de *Mariahof* met een knipoog naar de heilige maagd was geen geheim, maar voor velen onbekend. Pieter: ‘Er is nog een tweede boerderij net zoals de *Mariahof* verdwenen onder zo’n “grafheuvel”. Die is vlakker en ligt bij het nudistenstrand.’ In totaal stonden er dertien boerderijen, waarvan een handvol moest wijken voor water en wandel-/fietspaden. Vijf jaar geleden realiseerde Pieter een plan dat hij al jarenlang koesterde. Hij bedacht de *Plunjebaalroute Mariahof* en gaf de spirituele, historische en ontspannende wandelroute het motto mee *Als bomen konden spreken*. Aan de hand van beschrijving plus routekaart passeert men de resterende boerderijen. Alsook oorlogssporen, geheime bosstallingen voor werkpaarden, een dassenburcht en de plek van historische vondsten. Mondeling kan Pieter hierover ook uit de voeten: ‘De *Plunjebaalroute* werd in 2016 voor het eerst gefietst met burens en aanhang van de drie boerderijen op rij: de families Pauwels, Föllings en Verbiesen. De groep was vierenveertig man groot en genoot volop van de beschreven route, bijbehorende legenda en mijn illustrerende woorden. Ook door het geleut van de buurkinderen werd het een bijzondere dag van herenigen. Geconstateerd werd dat de band tussen de drie boerderijen niet verbroken was, ook al waren ze weggekocht, hun huizen afgebroken, grond en zand eronder weggezogen. Om de kelen te smeren werden de horeca-adressen café Teersdijk van Nulleke, *de Eikenhorst* van de familie Sengers en het golfbaanclubhuis, eerder boer Megens, aangedaan. In 2022 staat in de concept-planning dit een keertje zoetjes over te doen.’

Pensioen en gelukkig man

Pieters werkzame leven, na zijn opleidingen werktuigbouwkunde en de politicacademie, speelde zich af in het blauw. De uniformkleur van de sterke arm. ‘Gevormd op het platteland en gerijpt in de stad’, zo betitelt Piet zijn vierenveertig politiedienstjaren. De plaatsen-delicet waarmee hij te maken kreeg – en waar hij woonde met echtgenote en twee zonen – waren in Brabant; met Den Bosch als hoofdlocatie, rond Berlicum, Sint-Oedenrode, Vught en Rosmalen beleefde Pieter het complete scala aan problemen op het politiepad. Privé en op het gebied van de persoonlijke gezondheid

woedde intussen een ware storm en niet zonder gevolgen. Maar Pieter krabbelde op en vervulde zijn dienstjaren tot aan zijn pensioen. Vorig jaar trouwde hij voor de tweede maal – met een echte Nijmeegse – en werd drie dochters en zes kleinkinderen rijker. Pieter: ‘Ik viel in een nieuw warm familiebad.’ Waar hij geniet van familiegeluk, hobby’s en memorabilia om zich heen. ‘Een tevreden mens, als ik het zeggen mag’, aldus Pieter.

Voorouders

Dit artikel is incompleet als we *de-drie-musketiërs* Föllings zouden overslaan. De Duitse broers Gisbert, Theodorus en Hermannus waren immers degenen die samen met 8.500 andere manschappen deserteerden uit het oor-

logstumult van de Slag om Waterloo. Pieter: ‘Commandant Blucher met zijn 12.000 manschappen zorgde dat deze slag gewonnen werd.’ De broers weken uit naar Beuningen en vonden water, brood en bed bij boer Goedhart. De drie trouwden binnen vijf jaar en legden zo de basis voor de Föllings-takken in deze omgeving. Een foutje bij een geboorte-aangifte leverde ook Vullings-nazaten op. Belangstellenden kunnen via internet meer informatie vergaren over de Genealogie Wilhelmus Föllings. Pieter is uit de vierde generatie ná *de-drie-musketiërs* en nu een DUKENBURGER.

Tekst: Hette Morriën

Foto's: Jacqueline van den Boom

Beter een goede buur dan een verre vriend

Afgelopen woensdag liep ik vanuit de kerk twee aan twee met wat mensen het ommeetje van Zwanenveld. We kwamen langs de 3D-brug die op dat moment als een grote puzzel in elkaar werd gezet. Het was indrukwekkend om te zien hoe een groot stuk wegdek op de pilaren werd geplaatst.

Ik moest eraan denken dat we in de kerk veel gepuzzeld hebben over wat we konden doen in de crisis. Een belangrijke vraag die we onszelf stelden was: hoe kunnen we goed naar elkaar blijven omkijken?

In contact met mensen in Dukenburg viel het me op hoeveel er spontaan wordt gedaan door burens. Soms bleek het puzzelen wat we in de kerk deden niet nodig. 'Beter een goede buur dan een verre vriend.' Dit gezegde heeft nieuwe betekenis gekregen. Toen we vanuit de kerk een boodschappendienst hadden opgezet, waren er best wat mensen die hun hulp aanboden, maar eigenlijk geen hulpvragen. Veel mensen die niet zelf hun boodschappen deden werden al geholpen. Vaak door burens. En zo heb ik veel verhalen gehoord over burens die klaarstaan voor elkaar.

De meesten van ons leefden de afgelopen tijd veel meer in en rond de eigen woning. Ik ook. Sommige vrienden heb ik al maanden niet meer gezien, maar burens zie ik vrijwel dagelijks. Even een klein praatje buiten of zwaaien als iemand langs het huis komt. Het is voor ons allemaal belangrijk om contact en steun te hebben. Zo'n crisis maakt dat extra duidelijk. En het is mooi als die contacten ook kunnen groeien met de mensen die toevallig in je buurt wonen. Je hebt je burens niet gekozen. Ook mensen die heel anders zijn dan jij wonen in de buurt. Als je zoveel thuis bent, heb je ook meer te maken met de vreemde of lastige dingen van elkaar. Door elkaar beter te leren kennen, kun je ook meer begrip krijgen. Dan ben je niet meer vreemd voor elkaar. Ik hoop dat er snel betere tijden komen, maar ook dat we de mooie dingen die ontstaan zijn kunnen behouden. Laten we een goede buur zijn.

Marije Klijnsma, kerkelijk werker
Protestantse Gemeente Nijmegen

Arthur van Oosterhout

'Het is goed toeven in Dukenburg'

De redactie van de Dukenburger was op bezoek bij Arthur van Oosterhout. Geboren en opgegroeid in Hatert en Malvert kwam Arthur na zo'n 40 jaar buiten Nijmegen weer terug in Dukenburg, én met plezier.

Jeugd

Vanuit zijn jeugd herinnert Arthur zich nog goed dat in Dukenburg alleen maar gebouwd werd. Wel waren er genoeg speelplekken waar hij met buurjongens bij voorbeeld hutten maakte in het Douglasbosje. Ook weet hij nog dat in 1970 een begin gemaakt werd met de verbreding van het Maas-Waalkanaal, een imposant project. 'Sowieso vind ik dit kanaal nog steeds fascinerend met al dat water en die schepen. Vanuit ons huis kijken wij daarop uit.'

Mooi en minder fraai

Arthur vindt het prettig dat in dit stadsdeel nog steeds betaalbaar wonen mogelijk is. Verder zijn er natuurlijk veel groen en waterpartijen. Ook zijn alle voorzieningen in de buurt. 'Plezierig is dat het winkelcentrum in Meijhorst dan toch eindelijk een mooiere aanblik krijgt. Nu nog dat in Weezenhof.'

Arthur: 'Wij wonen in een leuke buurt. Boven-dien vind ik het als zpp'er erg fijn dat de wijk zo goed toegankelijk is dat ik zo bij mijn opdrachtgevers ben.'

Geologenstrook en Grand Canal

'Dit gebied blijft natuurlijk een ongelooflijk mooi stukje natuur. Onlangs is de zogenaamde Beverbrug naast de Van Schuylenburgweg met deels gebruikt hout gerealiseerd.' Ten tijde van dit interview was men nog volop aan het werk om de 3D-geprinte brug in orde te maken. Daarnaast zijn er ook enkele bruggetjes gekomen in het stadspark Staddijk. Al die bruggen zijn echt een verrijking van ons stadsdeel.

'Nog zo'n markant deel van Dukenburg is het Grand Canal uit de zeventiende eeuw. Wel jammer dat dit destijds gehalveerd werd vanwege woning- en wegenbouw. Zorg ervoor dat het huidige water zichtbaar blijft en omarm het mooie verleden van de Kasteellannen!'

Energiebesparing

Arthur is heel betrokken bij de energiebesparing van woningen. Hij heeft in Dukenburg alle types woningen met infrarood camera in beeld gebracht. Hét doel was te bekijken welke besparingen er mogelijk zijn. 'Het is duidelijk dat mensen de kwaliteit van wonen belangrijk vinden. De woning zelf lijkt daarom het belangrijkste. Maar men moet niet vergeten dat ook andere zaken belangrijk zijn voor een zo prettig mogelijk leven.'

Tekst: Peter van Kraaij. Foto: Peter Saras

Nutsschool Lankforst

Een school in het hart van de wijk

In een serie beschrijft *de Dukenburger* alle basisscholen in Dukenburg. Dat gebeurt door middel van interviews met de schoolleiding en (zo mogelijk) een leerkracht. In dit nummer staat De Nutsschool in Lankforst centraal. Een gesprek met directeur Ricky van der Horst. De Nutsschool is ook de school met een kinderpaleis. Zie het interview in *de Dukenburger* van december 2020. In dit artikel gaat het over het onderwijs op school.

Als je voor het eerst de school bezoekt kom je aan op een ruime speelplaats met veel licht. Misschien merk je het niet direct als je de weg volgt van buslijn 6 door Lankforst. Maar als je even stil staat bij de twee bochten halverwege zie je de centrale plek van de school in de wijk. De school wil echter méér zijn dan dat. Niet voor niets komt directeur Ricky met de hartenkreet: 'Er moet hier altijd een plek zijn voor elk kind dat hier woont.'

Algemeen openbaar onderwijs

Een vraag vooraf: wat is een Nutsschool?

Ricky: 'Nutsscholen zijn scholen met een *bijzonder neutraal* karakter. Het is eigenlijk een openbare school waarvan het beleid in handen is van een eigen (school)bestuur. Onze school valt onder het bestuur van Conexus. In de negentiende eeuw kwam er een belangrijke wetswijziging die aan *'t Nut* - zoals we in de praktijk zeggen - te danken was: de overheid zou zorgen dat algemeen openbaar onderwijs voortaan voor iedereen toegankelijk werd. Dat geldt nog steeds.'

Verbinding

Wat onderscheidt jullie als school?

Ricky: 'Onze school staat in een wijk met veel verschillende religies, achtergronden en culturen. Deze diversiteit vormt in ons dagelijks werk altijd een leidraad. Dat betekent dat we ons verbinden met de wijk door de school zo toegankelijk mogelijk te houden. We gaan (weer) op huisbezoek bij leerlingen van groepen 1 en 2. Een ouder komt uit zichzelf niet zomaar de school in. De schoolwebsite of andere info over de school is niet voor iedereen even toegankelijk. Dan helpt praten in een ver-

Ricky van der Horst

'Voor elk kind is hier een plek'

trouwe omgeving veel: de drempel wordt een stuk lager.'

Structuur

Ricky is trots op wat het team binnen de school heeft kunnen bereiken: 'Op een rustige manier geven we duidelijk structuur aan leerlingen. Dat doen we in jaargroepen. Binnen elke jaargroep zijn drie verschillende niveaugroepen. Elke leerling komt bij een groep die bij zijn of haar niveau past. De leerstof wordt aangeboden volgens een duidelijk leerplan. Leerlingen worden wel uitgedaagd tot zelfstandigheid. Voor bepaalde vakgebieden wordt viermaal per jaar onderwijs in thema's aangeboden. Ook zijn er vakleerkrachten voor specifieke terreinen, zoals handvaardigheid en muziek. Sport/beweging wordt verzorgd door de adjunct-directeur samen met een ALO (Academie voor Lichamelijke Opvoeding) student.'

Leerplein

Naast onderwijs in groepen krijgen leerlingen de kans zich zelfstandig te ontwikkelen op het leerplein. Ricky: 'Dat leerplein bestaat uit twee ruimtes. Eén ruimte is gereserveerd voor zelfstandig werken. Daar is een bibliotheek en staan ook computers om dingen uit te zoeken. De tweede ruimte wordt gebruikt voor presentaties door leerlingen of het verwerken van opdrachten. Daarnaast wordt *Snappet* gebruikt. Dat is een digitaal programma dat gedifferentieerd - op verschillende niveaus - onder andere

rekenen en taal aanbiedt.' (Opvallend bij het interview een paar maanden geleden over het kinderpaleis: leerlingen konden het Snap-petprogramma heel duidelijk uitleggen, red.)

Talenten en diversiteit

Ricky vervolgt: 'Op deze manieren willen we zo goed mogelijk tegemoetkomen aan de verschillende talenten van leerlingen en de grote diversiteit hier. En wat talenten betreft: die hebben we! Onlangs bijvoorbeeld wonnen onze leerlingen een prijs voor het maken van een kunstwerk van afval in Winkelcentrum Dukenburg,' zo meldt ze vol trots.

Corona

Ricky 'Natuurlijk zijn we zeer alert op corona. Alle regelingen zijn voor ouders niet gemakkelijk te volgen. Dus er zijn veel vragen. Maar alle informatie hierover is na te lezen op de website GGD voor scholen.'

Tekst: Toon Kerssemakers

Foto: Peter Saras

Gegevens school

Nutsschool Lankforst
Lankforst 23-48, 6538 GN Nijmegen
Telefoon: (024) 344 27 60
Website: www.nutsschool.nu

Aangenaam verpozen

Op een mooie aprilmiddag was het buitengewoon levendig in Stadspark Staddijk. De groenvoorziening hield zich bezig met het hakselen van takkenwerk dat in de weg leek te liggen nabij de Schapenbrug, de nieuwe houten overspanning aan de kant van de Dela. Wandelaars lieten hun honden uit, vissers zaten te hobbyen langs de waterkant en op de geluidswallen langs de A73 graasde de schaapskudde met meerdere dartele lammetjes in hun midden. Wat een mooie voorjaarsplaatjes leverde dit geheel op.

In speeltuin Speeldijk was eveneens veel reuring van jong en oud. Hoewel het qua uitstraling hier totaal niet past, is er onlangs een voetbalkooi bijgeplaatst. Vooral bestemd voor het kleine grut; de grotere jeugd kan terecht op het veld met doeltjes aan de andere kant van Michi. Waarom past dat voetbalkorfje niet, volgens sommigen? Nou, de hele speelweide is voorzien van zoveel mogelijk houten toestellen, met zonnebaad- en picknickmogelijkheden op ook houten meubilair. Verder liggen er boomstammen om over te klimmen en klauteren, een vlonder over de waterplas bij het trekvlotje met houten hut. Hout vormt zonder meer het hoofdthema. De voetbalkooi echter lijkt van ijzer en supersterk. Het speelobject moet uiteraard tegen een stootje kunnen en liefst nog jaren meegaan. Voor opslag van materialen zijn ook onlangs mogelijkheden aangebracht bij de speelweide. Eén ruimte is mooi weggewerkt achter (alweer) een houten bekleding, de andere knalblauwe container valt veel meer uit de toon dan het voetbalgebeuren. Maar wellicht

Mondkapjes en lachgasspullen vormen een rare moderne tegenstelling tussen het zwerfafval

is dit een tijdelijke voorziening? Het is goed te constateren dat de speeltuin na meer dan tien jaar nog steeds in een grote behoefte voorziet voor de kinderen van de omwonenden, maar ook van heinde en verre.

Maar dan...

Wat op deze fraaie lentedag in de Speeldijk absoluut opviel, was de afwezigheid van een beheerder. Het was geen zon- of feestdag. Maar de werkkiosk zat potdicht, de toiletten ook. Had de beheerder een snipperdag of was hier ziekteverzuim in het spel en was dit meteen de reden dat het afval zich zo kon opstapelen, rondslingeren? Hoe dan ook triest, dat er na een mooie zonnige dag met veel vrolijke en moegespeelde kinderen een rotzooi achterbleef van heb ik jou daar. De vuilnisbakken puilden uit, waardoor bezoekers konden denken: 'La-maar waaien die chipszakjes en frispakjes.' Kleine moeite echter om die verpakkingen mee te nemen naar huis en daar als afval te scheiden.

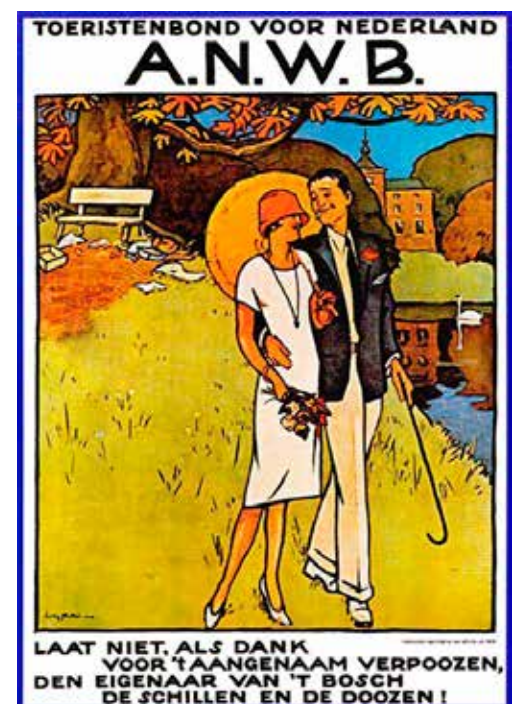
Posters

Honderd jaar geleden al maakte de ANWB een affiche met de tekst 'Laat niet als dank voor 't aangenaam verpoozen, den eigenaar van 't bosch de schillen en de doozen!' Voor bos en hei, pleinen, park en strand, festivalveld en overige open ruimten geldt dit nog altijd; de

afgelopen jaren is landelijk de (zwerf-)vuilnisbelt helaas gigantisch gegroeid. Reden voor de ANWB om de eeuw-oude poster met de twee getekende personen, nu in hedendaagse kleding gestoken, splinternieuw leven in te blazen met de 2021-tekst: 'Laat niet als dank voor het aangenaam verpozen, de eigenaar van 't bos de mondkapjes en de pizzadozen.' Het actuele voornemen van de overheden om het oneigenlijke gebruik van lachgas(-capsules en -ballonnetjes) te verbieden, scheelt straks ook in het restafval en spaart de ANWB een opnieuw aangepast affiche uit.

Tekst: Hette Morriën

Foto: Jacqueline van den Boom

Het affiche van een eeuw terug

Raadslid Rosalie Thomassen: 'Gelukkige jeugd gehad in Dukenburg'

De Dukenburger ging met Stadspartij Nijmegen-raadslid Rosalie Thomassen terug naar Dukenburg. Op een zonnige zaterdagmiddag in april spraken we af bij haar geboortehuis in Tolhuis. Vervolgens maakten we een wandelingetje langs de belangrijkste plekken waaraan zij nog herinneringen heeft.

In 1975 werd ze geboren in een *split level*-woning aan de 62^e straat. Rosalie woonde daar van 1975 tot 1985, samen met een zus en haar vader en moeder. Haar vader werkte bij woningstichting Nijmegen (nu Portaal) en werd later aannemer. Ze had een geëmancipeerde moeder die in de jaren 60 politie-agente was, maar wegens haar huwelijk noodgedwongen moest stoppen met werken. Zo waren de regels toentertijd. Later heeft zij haar werk toch weer opgepakt.

'Voetbalvelden'

Rosalie herinnert zich vooral het spelen op het grasveld voor de woning. In haar herinnering was dat veld wel zo'n drie voetbalvelden groot, maar die herinnering is met de ogen van nu natuurlijk niet juist. Ze bouwde er met vriendinnetjes boomhutten en was ook veel op de nabijgelegen Teersdijk en de Berendonck te vinden. Het was toen nog niet zo druk als nu met autoverkeer. Daarom kon ze ook nog veilig oversteken naar Winkelcentrum Dukenburg om bij Jamin snoep te kopen. De basisschool, 't Tolhuisje, was toen ook op veilige loopafstand. Rosalie was zeker ook sportief. Ze turnde enige tijd bij Sparta in Sporthal Meijhorst.

Opnieuw

Ze genoot zo van de groene omgeving en het spelen met haar vriendinnetjes dat ze niet blij was toen haar vader haar vertelde dat ze gingen verhuizen naar de wijk Grootstal. Toen Rosalie op zichzelf ging wonen kwam ze in 2000 na enkele omzwervingen (onder andere een kort woonverblijf in Lindenholt) opnieuw in Dukenburg terecht. En wel in de flat de Grote Zwaan, tussen het busstation en het winkelcentrum in Zwanenveld. Een handige plek om te wonen, dichtbij het openbaar vervoer en met de boodschappen. En favoriet: het Chinees restaurant Pearl River binnen handbereik.

Haar tweede verblijf in Dukenburg duurde maar vijf jaar. Er ontstonden in die tijd allerlei wilde plannen om het winkelcentrum uit te breiden. Er zouden onder andere ook een vrijetijdscentrum, een skihal en een hotel komen. Dat leek haar niet zo'n geweldig vooruitzicht, want juist het mooie vrije uitzicht vond zij hier fantastisch. Ze vertrok richting de Hatertse Hei. Daar woont ze nu met haar 7-jarig zoontje alweer geruime tijd.

Rosalie begon in 2002 een loopbaan als zzp'er, op het gebied van PR en organisatieontwikkelingen. De eerste opdrachten kwamen uit de bouwwereld. Later werd ze beleidsmedewerker bij het binnenstadsmanagement. De cultuurhistorie en culturele sector van Nijmegen kregen haar bijzondere aandacht. Ze is sinds 2019 directeur van de Stichting Gebroeders van Lymborch, bekend van het middeleeuwse festival en het Gebroeders van Lymborch Huis in de Burchtstraat. Ze liep natuurlijk zelf ook vaak mee in middeleeuwse kledij. Heel lang was ze ook de woordvoerder van de Stichting Donjon die de herbouw van de toren op het Valkhof nastreefde.

Politiek

Haar politieke carrière begon in 2012 als fractievoolger van de toen gloednieuwe viermansfractie van Ben van Hees (De Nijmeegse Fractie). Deze partij heet nu de Stadspartij Nijmegen, waar ze met wat onderbrekingen ook fractievoolger en bestuurslid was. In oktober 2020 werd Rosalie voor het eerst beëdigd als raadslid. En als het aan haar ligt gaat ze daar volgend jaar - als haar partij en de kiezers dat ook willen - mee door.

Ondergewaardeerd

Rosalie kijkt terug op een gelukkige jeugd in Dukenburg. Een stadsdeel dat volgens haar door velen wordt ondergewaardeerd. In de gemeenteraad ging het de laatste jaren heel veel en vaak over de Waalsprong of het Waalfront. Maar de toekomst zal anders worden, zo gelooft ze. De nieuwe bouwplannen komen juist langs het kanaal, ook aan de Dukenburgse kant. 'Als we ook een beetje zuinig blijven op het vele groen van Dukenburg is er zeker een belangrijke toekomst voor Dukenburg.'

Tekst en foto: Toine van Bergen

‘Soms lijkt de geschiedenis onvoorstelbaar omdat die zo gruwelijk is’

Frank Eliëns bij de voormalige synagoge in de Gerard Noodtstraat

‘Ongelofelijk hoeveel mensen in Nijmegen met de oorlog worstelen.’ Dat zegt Frank Eliëns. Begin mei verscheen zijn boek over de lotgevallen van de Joden voor en tijdens de oorlog. Een lacune in de plaatselijke geschiedenis is gevuld.

In eerste instantie was er aandacht voor de slachtoffers van het bombardement van 22 februari 1944. De bevrijding in september 1944 betekende niet het einde van de ellende. Er volgden een herfst en winter waarin Nijmegen frontstad was. Dat betekende nog meer slachtoffers en verwoesting. Hierover is inmiddels het nodige geschreven. Maar niet over die grootste schande: de bijna totale uitroeiing van de Joodse bevolking. Daarover heeft Eliëns een indrukwekkend boek geschreven: *Voor Joden verboden, Hoe de Joodse gemeenschap uit Nijmegen verdween 1940-1945*. In dit boek beschrijft hij *alle* Joden die in de oorlog in Nijmegen woonden en omkwamen, vermoord werden. Waar en met wie ze woonden, wat ze deden en wat er met hen is gebeurd. Ze zijn bijna allemaal vermoord in Duitse concentratiekampen. Het boek begint met een uitgebreide inleiding, waarin de maatschappelijke situatie wordt geschetst. Het eindigt met een hoofdstuk waarin Jodenvervolgers beschreven staan.

Gezicht geven

Eliëns heeft lang bij het Gemeentearchief gewerkt. In 1995 was er een tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog. Bij de voorbereiding hiervan ontdekte hij een lijst met de namen van alle Nijmeegse Joodse slachtoffers. Hij besloot ze een gezicht te geven. Letterlijk: in tekst en met foto's. Het duurde vijftintig jaar voordat hij hiermee klaar was.

Hij dook archieven in en sprak tientallen mensen: slachtoffers, hun kinderen en kleinkinderen. ‘Eerst wist ik niet hoe ik een gesprek moest beginnen. Het gaat toch om het ergste wat ze mee hebben gemaakt. Draai er niet omheen en vraag er meteen naar, adviseerde een van hen. Hij hielp me om de vragen te formuleren.’

Eliëns heeft veel archiefbewaarplaatsen bezocht voor zijn onderzoek: ‘Het was ouder-

wets handwerk. Zo heb ik alle persoonskaarten van Nijmegen in mijn handen gehad.' Later kon het ook op de pc. Zo heeft hij alle Joodse namen door *Delpher* gehaald, de website van het Koninklijk Archief waarin je kunt zoeken in een groot aantal kranten. 'Vanaf 1998 deed ik onderzoek in het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging. Daarin zitten alle dossiers van mensen die vervolgd zijn voor samenwerking met de Duitse bezetter. Ik wist niet wat ik kon verwachten. Wat ik vond waren verhalen van mensen die Joodse stadgenoten opjoe-gen, arresteerden, deporteerden en hun huizen leegroofden. Meubels werden opgehaald door iemand uit Nijmegen voor de opslag. Dan reden ze eerst langs hun eigen huis om de slechte meubels in te wisselen voor de goede meubels uit de Joodse huizen. Ze stalen ook sieraden en andere persoonlijke bezittingen. Dat vond ik knap lastig om te lezen.'

'Soms lijkt de geschiedenis onvoorstelbaar omdat die zo gruwelijk is. Een van de slachtoffers kon niets anders over zijn ervaringen vertellen dan dit: Als jong volwassene werd hij afgevoerd naar Auschwitz. Daar aangekomen vroeg hij aan een bewaker waar zijn ouders waren. De bewaker wees naar de schoorstenen...'

Ligtenstein

Eliëns heeft alle verhalen onthouden, bijvoorbeeld dit: 'De grootste razzia was op 17 en 18 november 1942. Bijna tweehonderd Joden werden opgepakt. Ze werden in een trein gestopt die hen naar Westerbork moest brengen. Onder hen was Bep Ligtenstein. De trein vertrok niet meteen, maar stond uren stil op het rangeerterrein nabij de Graafseweg/Willemsweg. Beps niet-Joodse verloofde Wil Koets zocht haar en liep in paniek langs de trein. Hij vond haar. Bep kon nog net door het coupéraampje een briefje in Wils hand stoppen met adressen van familieleden die hij moest waarschuwen.' Dat was de laatste keer dat ze elkaar hebben gezien. Wil heeft na de oorlog lang naar Bep gezocht. Vergeefs. Op 31 januari 1943 was ze in Auschwitz vermoord.

Schmoll

'Minna Schmoll-Weihl was een van de Joodse vluchtelingen die zich in september 1940 vanuit de kuststreek in Nijmegen vestigde. Zij was getrouwd met Siegfried Schmoll. Hij was naar Engeland gevlucht. Zijn vrouw zou volgen. Siegfried werd in Engeland gearresteerd omdat hij een Duitse vluchteling was. Samen met ruim 2500 andere Joodse vluchtelingen werd hij op transport gezet naar een interneringskamp in Sydney, Australië.' Ook zij hebben

Synagoge in de Gerard Noodtstraat op donderdag 28 augustus 1941

elkaar nooit meer gezien. Minna werd op 26 februari 1943 in Auschwitz vermoord. Siegfried overleefde de oorlog en ging naar Israel. Hij stierf op 3 augustus 1975 in Tel Aviv. Eliëns beschikt over de originele brieven die Siegfried naar Minna stuurde.

Agenten

'Ik heb bewust portretten van agenten gemaakt die Joden vervolgden. Hoe kwamen ze tot dit soort daden? De achtergrond was vaak carrière, huwelijksontrouw of aanzien.' De grootste schoft die Eliëns tegenkwam was Gerrit Gerritsen: 'Hij was 18 jaar toen de oorlog begon en deed dingen die wij niet verzonnen kunnen krijgen.' Hij heeft tientallen Nederlanders uitgeleverd en hen daarbij een zekere dood ingejaagd. Niet alleen Joden. Hij verraadde zelfs een vriend, die het met de dood moest bekopen. En wat deed Gerritsen? Hij ging de moeder van zijn vriend condoleren met de dood van haar zoon.

Salomons

Een speciale plek heeft rabbijn Alexander Salomons. 'Ik heb met een neef gesproken. Salomons was een fascinerende man. Ik heb heel graag zijn verhaal geschreven.' Vóór de oorlog kwamen veel Joodse vluchtelingen via Nijmegen het land binnen. Salomons probeerde ze op te vangen. Vaak lukte dat, vaak niet. De regering werkte tegen. Eliëns: 'Helden worden pas na de oorlog benoemd. Salomons was het wel. Dat zou hij zelf overigens niet vinden. Hij is nooit weggelopen voor de verantwoordelijkheid en de consequenties daarvan. Hij deed het om mensen even of voor langere periode een thuis te geven.'

Op de pagina's hierna staat Salomons' verhaal. Eliëns en ondergetekende vinden dat hij een straatnaam verdient. Niet zomaar een. Het Stationsplein zou naar hem genoemd kunnen worden. Het station is de plek waar hij altijd naar toe ging om Joden te helpen. Het station is ook de plek waarlangs alle Joden – ook Salomons met zijn gezin – zijn afgevoerd. Met de naam Alexander Salomonsplein worden alle Nijmegenaren geëerd die betrokken zijn geweest bij de hulpverlening aan Joden. En is het een blijvende herinnering aan de hulp aan vluchtelingen en het gedwongen vertrek van de meeste Joodse stadgenoten.

Wijsheden

'Het verhaal over vluchtelingen is universeel. Ze vluchten voor ellende, maar zijn nauwelijks welkom. Toen niet en nu niet. Alles blijft vrijwel hetzelfde, alleen het jaartal verandert', zo stelt Eliëns.

Hij ontleent een belangrijke levenswijsheid aan een Joodse vriend die Auschwitz overleefde: 'Ieder mens is goed totdat hij het tegendeel bewijst. Het vraagt veel om voor mensen in de samenleving te zorgen. Maar ook een klein gebaar kan groots zijn. Het gaat om het steentje dat je in het water gooit, waardoor het water gaat rimpelen.'

Het boek *Voor Joden verboden* is verkrijgbaar in de (Nijmeegse) boekwinkels en op de websites van alle bedrijven die boeken verkopen.

Tekst: René van Berlo

Foto 2021: Jacqueline van den Boom

Foto 1941: Fotopersbureau Gelderland, collectie Regionaal Archief Nijmegen

Alexander Salomons

In zijn boek *Voor Joden verboden* beschrijft Frank Eliëns alle Nijmeegse Joden die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord. In *de Dukenburger* komen enkelen van hen aan bod. In dit nummer rabbijn Alexander Salomons. De tekst van deze aflevering is geschreven door historicus Jan Brauer. Het is een ingekorte versie van zijn artikel *Willkommen in Holland!*, gepubliceerd in Jaarboek Numaga 65 (2018) op pagina's 102-121.

Vanaf 1933 trekken duizenden Duitse Joden en linkse nazi-tegenstanders – legaal of illegaal – over de Nederlandse grens, ook rond Nijmegen. Vele honderden gespannen mensen op drift arriveren met koffers per trein uit Kleef op het Nijmeegse station. Anderen komen via de officiële grensovergang in Beek of stiekem door bossen en over landwegen. Hoe reageren de Nijmegenaren op de binnendruppelende vluchtelingen en wie vangt hen op? De meeste Joodse vluchtelingen zijn op doorreis, ruim honderd blijven in Nijmegen. Dramatische taferelen op het perron, want de vluchtroute via station Nijmegen blijkt erg populair en kansrijk, vooral dankzij de grote inzet van de Nijmeegse rabbijn Alexander Salomons en zijn vluchtelinghelpers.

Vaak was rabbijn Alexander Salomons zelf aanwezig bij de eerste opvang van vluchtelingen op het station. Hij was secretaris van het in april 1933 opgerichte Plaatselijk Hulpcomité tot steun aan de Duitsch-Joodsche Vluchtelingen. Salomons had zich in december 1925 uit Amsterdam in Nijmegen gevestigd als rabbijn en leraar van de Nederlands-Israëlitische Gemeente, die zo'n vijfhonderd leden telde. Ook gaf hij Hebreeuws op het Stedelijk Gymnasium. Salomons woonde met zijn vrouw Roosje Hes en hun vier kinderen op Gerard Noodtstraat 39, later op 27, pal naast de synagoge.

Al direct na Hitlers machtsgreep eind janu-

Rabbijn Alexander Salomons voor de synagoge in de Gerard Noodtstraat in 1935

ari 1933 werd het onrustig in de grensregio. De Nijmeegse kranten berichtten vanaf maart 1933 geregeld over de repressie van de Joden in Kleef en omgeving en signaleerden een enorme drukte aan de grenzen: 'Vele Israëlieten uit het grensgebied opgejaagd naar Nederland', zo schreef *De Gelderlander* begin april. Nog diezelfde maand presenteerde het Nijmeegse vluchtelingencomité zich met oproepen in de pers voor steun. (...) In het Nijmeegse openbare leven vroeg de rabbijn geregeld aandacht voor de vervolgingen in Duitsland. Steeds benadrukte hij de verbondenheid van de Joodse gemeenschap met Nederland.

(Vijf jaar werkten Salomons en anderen aan de opvang van Joodse vluchtelingen. Toen kwam de Kristallnacht. 'Furie over Duitsland. Alles wat joodsch is vernietigd' opende *De Gelderlander* op vrijdag 11 november 1938. De regering verzachtte het strenge vluchtelingenbeleid voor korte tijd.)

Het kwalijke karakter van het naziregime was inmiddels wel tot de hele wereld doorgedrongen. Daarom werd kort na de Kristallnacht aan de Nederlandse grens niet iedereen zonder meer teruggestuurd. Toen echter na enkele weken het ingestelde maximum van zeventienduizend vluchtelingen was overschreden, ging de grens weer nagenoeg op slot. Slechts bij dreigend levensgevaar of als het ging om kinderen en vrouwen werd nog toegang verleend, zo meldde minister-president Hendrik Colijn al eind januari 1939 aan het parlement. Door de vele illegale grensgangers steeg het aantal vluchtelingen dat na november 1938 het land binnenkwam niettemin tot boven de tienduizend. Als de politie deze illegale grensgangers aantroef, werden de mannen naar een besloten opvang gebracht, terwijl hun vrouwen en kinderen elders werden opgevangen.

De correspondent van *Het Vaderland* en het *Algemeen Handelsblad* sprak op donderdag 17 november 1938 in de Nijmeegse synagoge uitgebreid met een zeer drukbezette Salomons: 'Onophoudelijk rinkelde de telefoon.' Salomons had zorgen over zeven kinderen die op goed geluk uit Keulen waren aangekomen, de oudste veertien jaar, de jongste drie en een half. Hun huis in Keulen was 's nachts overvallen door een bende nazi's, die de hele inboedel kort en klein had geslagen. De kinderen wisten zich een week lang schuil te houden, zwerfend door de stad. Vervuild en schamel gekleed waren ze door hun moeder op de trein gezet en op het Nijmeegse station door Salomons opgepikt. Het Nijmeegse comité probeerde in contact te komen met de ouders en ondertussen te regelen dat de kinderen konden blijven. Uiteindelijk gaf Den Haag toestemming, maar, zo drukte Salomons de journalist op het hart: 'Het is dringend noodzakelijk [...] dat op korten termijn een soepele regeling getroffen wordt. In afwachting desnoods van de Internationale regeling van het vluchtelingenvraagstuk.'

Kindertrein

Op zondagavond 11 december 1938 rond acht uur reed onder grote belangstelling een speciale kindertrein uit Wenen met zeshonderd Joodse vluchtelingetjes tussen 4 en 17 jaar station Nijmegen binnen. Ze waren op weg naar Hoek van Holland. De krant berichtte: 'De stemming onder de kinderen was zeer opgewekt en allen waren zeer dankbaar voor de hartelijke ontvangst. Het vluchtelingencomité had gezorgd voor koffie, brood en fruit, in zoo ruime mate, dat men nog overhield. Om kwart voor negen reed de lange trein het station Nijmegen weer uit, waarbij de vele belangstellenden de jonge reizigers hartelijk nauwifden, die op hun beurt daarop vrolijk reageerden.'

Het gezin Salomons in 1936, vlnr. Sara, vader Alexander, Bram, Louis, moeder Rosa en Sprins

Tegenover de vreugde over deze speciale kindertrein stond het vluchtelingendrama dat zich uitgerekend op hetzelfde tijdstip op het station afspeelde, een stukje verderop in de visitatiezaal van de douane. Daar waren met de D-trein van 18.43 uur uit Kleef 22 kinderen tussen drie en zeventien jaar binnengedruppeld zonder papieren. Zij werden geweigerd en moesten meteen terug. Dat gaf de nodige commotie bij de leden van het kindercomité en er werd met spoed gebeld naar Den Haag. Daar besloot Croiset van Uchelen (administrateur voor de Grensbewaking en de Rijksvreemdelingendienst) tot een 'sprekende afwijzing' van deze 'onregelmatig aangereisde' kinderen. Hij wilde met dit stevige besluit de ongeorganiseerde toestroom stoppen, met name via station Nijmegen. Rabbijn Salomons kon niets meer uitrichten. Zwaar teleurgesteld gaf hij de aanwezigen te kennen dat zijn aanvankelijke vreugde over de speciale kindertrein door dit incident behoorlijk was vergald. Een journalist registreerde de trieste aftocht: '... in alle heerlijke Hollandse nuchterheid klonk het consigne: "Terug...!" [...] En toen zijn die twee en twintig kinderen als een kudde zwart schapen door de tunnel naar het tweede perron gedreven en met de trein van 20.14 uur precies op tijd naar Duitsland teruggegaan. Zij waren anderhalf uur in ons gastvrije Nederland geweest... Er waren er bij, die wanhopig huilden. De jongens keken teleurgesteld en de meisjes drukten de zakdoek in de ogen.'

De berichten over de zeer actieve steun aan Joodse vluchtelingen op het Nijmeegse station waren behoorlijk verspreid geraakt in Joodse kringen in Duitsland. Binnenkomst verliep daar 'gemakkelijker' dan op andere stations, zo werd verteld. In Berlijn en Keulen kregen vluchtelingen daarom het advies via Nijmegen te reizen. Toch was het Nijmeegse vluchtelin-

gencomité niet altijd succesvol. Dat was al gebleken uit het pijnlijke incident in december, maar ook in de maanden daarna waren er teleurstellingen. Over februari 1939 rapporteerde de Doorlaatpost Station Nijmegen van de douane, dat er in totaal 1.546 vreemdelingen waren gearriveerd, onder wie 1.262 Duitsers. Over de Joodse vluchtelingen onder hen werd in kille cijfers gemeld: 'Doorgelaten 1 volwassene en 13 kinderen, teruggezonden 9 volwassene en 51 kinderen'. Ook Salomons schreef op 23 februari naar het landelijk comité dat in de voorbije week alle in Nijmegen gearriveerde kinderen op last van het departement waren teruggezonden.

Slechte afloop

Met het gezin van rabbijn Alexander Salomons liep het slecht af. Al in november 1940 werd de rabbijn door de gemeente op non-actief gezet als leraar Hebreeuws van het Stedelijk Gymnasium. Het ontslag per 1 maart 1941 werd aangezegd in een brief van burgemeester Steinweg. (...) Het gezin Salomons verhuisde op 13 april 1943 naar Amsterdam. (...) Dat bleek slechts een tussenstation, want op 20 juni kwamen ook zij aan in kamp Westerbork. Begin juli volgde het transport naar vernietigingskamp Sobibor in Polen. Alexander Salomons (52), zijn vrouw Roosje (49), hun kinderen Louis (20), Sara (18) en Abraham (12) werden op 6 juli op transport gesteld uit Westerbork en meteen na aankomst in Sobibor op 9 juli vermoord. Dochter Sprins (17) was in Westerbork ziek geworden. Zij moest op 20 juli alsnog op transport naar Sobibor. Ook zij werd meteen vermoord.

Tekst: Jan Brauer

Foto 1935: Fotopersbureau Gelderland, collectie Regionaal Archief Nijmegen

Foto 1936: collectie Joods Monument

OPROEP AAN NS, PRORAIL EN STADSBESTUUR

Alexander Salomons verdient een monument

'Als er één naam is die de prijs van het grote goed *Vrijheid* in Nijmegen belichaamt, is dat wel die van Alexander Salomons.' Dat schrijft Qader Shafiq in zijn column op de volgende pagina. Als er iemand is die het verdient permanent herdacht te worden, dan is hij het. De centrale plekken in Salomons' Nijmeegse leven waren de Gerard Noodtstraat, waar hij woonde en werkte, en het station. Daar ging hij naartoe om met het stedelijk hulpcomité Duitse vluchtelingen te helpen, die vanaf 1933 binnendruppelden in een gastvrije stad. En het is de laatste Nijmeegse plek waar hij kwam toen hij de stad moest verlaten. Net als bijna alle Joden. Een uitermate geschikte herdenkingsplek.

Het station wordt uitgebreid en vernieuwd. NS, ProRail en gemeente hebben afgesproken dat hierbij aandacht zal zijn voor de geschiedenis. Ooit was dit het mooiste station van Nederland. In de oorlog werd het deels vernietigd. Het staat symbool voor de wederopbouw. Maar het is ook een symbool van iets anders: de opvang van vluchtelingen – niet alleen Joodse in de jaren 30, maar bijvoorbeeld ook Belgische in 1914. Het is ook de plek waarvandaan bijna alle Nijmeegse Joden gedeporteerd zijn naar de vernietigingskampen. Alexander Salomons is de verpersoonlijking van deze tragedie. Zijn verhaal is een integraal onderdeel van de stadsgeschiedenis en het station is de centrale plek.

Om deze redenen stellen wij voor het Stationsplein te vernoemen naar Alexander Salomons en/of hem daar middels een monument te herdenken. We hopen dat NS, ProRail en ons stadsbestuur – zowel B en W als gemeenteraad – hier toe besluiten. Opdat wij niet vergeten.

Marjolein Baltussen, René van Berlo, Clem Bongers, Jan Brauer, Frank Eliëns, Mariska van Heijster, Frans Houtbeckers, Bregje Jaspers, Rob Jaspers, Mariët Mensink, Hette Morriën, Qader Shafiq, Janneke Slavenburg-Bon, Dolly Verhoeven en Els Vissers

Alexander Salomonsplein

We stonden in de Paraplufabriek naar het verhaal te luisteren van de Deense kunstenares Nina Stoettrup Larsen over de blijvende Europese invloed op koloniën in Afrika. De expositie was aanleiding voor een reünie met een vriend en reisgenoot. Tijdens de lunch haalden we herinneringen van onze reizen op naar en door de streken van onvrijheid. De reizen waarmee wij als vrije mensen de absurditeit van grenzen en het menselijk leven binnen despotische systemen ervoeren. Maar de belangrijkste vraag die mijn vriend Arnon Grunberg stelde was: 'Hoe gaat het met jouw moeder?'

Het belangrijkste dat ik aan hem wilde geven, was het Nijmeegse boek *Voor Joden verboden*. Het gesigioneerde boek van Frank Eliëns, waarin Joodse Nijmegenaren geportretteerd zijn die wellicht de ouders van Arnon in Auschwitz ontmoet hebben. Het boek van de Nijmeegse schrijver heeft de grootste onderzoekschrijver van Nederland ontroerd. Ik was mijn vriend Henk dankbaar dat hij ons ingeschreven had om bij de signeursessie van Eliëns te zijn. Het boek verklaart waarom Frank Eliëns Nijmegenaren met een vluchtelingenachtergrond zo hartelijk bejegende.

Bij het verlaten van de Paraplufabriek wilde ik de seringen ruiken, die voor een van de vele herenhuizen aan de Johan van Oldenbarneveltstraat in bloei stonden. Toen ik merkte dat een van de mooie gevels mij de bitterheid van het koloniale verleden in herinnering bracht, draaide ik me om. Ik stond nu op het plein tegenover het station dat naamloos Stationsplein is gaan heten. De plek waar ik 27 jaar geleden als asielzoeker opgehaald werd.

Hier kwamen vanaf 1933 de eerste Joodse vluchtelingen uit Duitsland aan. Hier haalde rabbijn Alexander Salomons de kinderen op die zonder ouders uit Keulen waren gevlucht. Hier werden de Nijmeegse Joden naar wie de stad haar rug had gekeerd, op transport gezet. Hier verliet Salomons met zijn vrouw en kinderen de stad waar hij sinds 1925 woonde. Sobibor werd in 1943 het eindstation van familie Salomons die via het kamp Westerbork daar naartoe getransporteerd was.

Toen ik in 1999, in aanloop van de millenniumwisseling, een bundel met gedichten en verhalen van vluchtelingenschrijvers publiceerde, en hoopte dat ik daarmee het nieuwe millennium een millennium van vrede en menselijkheid kon laten zijn, kwam de Dukenburgse dichter Els Wrona-Metgod naar me toe en vroeg of zij ook mee mocht doen. 'Maar bent u een vluchteling?', vroeg ik haar. Zij antwoordde: 'Als kind moest ik onderduiken...' Het laatste gedicht van de bloemlezing *Veelzeggende cijfers* dat *Gered* heet, is van haar:

*Was het toen niet die ene
wij zouden niet meer zijn
uit het leven gewoon verdwenen
zoals velen die werden vermoord
en niemand die onze stemmen
ooit nog zou hebben gehoord...*

Als er één naam is die de prijs van het grote goed *Vrijheid* in Nijmegen belichaamt, is dat wel die van Alexander Salomons.

Ik verlang naar de tijd waarin elke treinpassagier op het fraaie Alexander Salomonsplein aankomt en de waarde begrijpt van de vrijheid in de oudste stad aan de Waal.

Qader Shafiq (Foto: Jacqueline van den Boom)

Geschiedenis van het Wiegje

We komen even buiten Dukenburg, maar Dukenburger Nol Verhaaff is ons startpunt. Hij reageerde op een stukje geschreven in *de Dukenburger* nummer 3 van dit jaar. Nol heeft na het opzoeken van de officiële bouwtekeningen veel Nijmeegse objecten nagebouwd voor zijn spoor-N-modelspoorbaan. Zo vond hij ook de tekeningen van *het Wiegje*, de twee-onder-een-kap-huizen aan de Hatertseweg. Het miniatuur *wiegje*, met compleet dak, is in bouw, maar omdat er momenteel geen beurzen zijn is 'de bouw' tijdelijk stilgelegd.

De speurtocht en de reacties die binnenkwamen gaven verder een volgend relaas. Het dubbelwoonhuis is inmiddels 90 jaar oud. Op 20 juli 1930 werd de bouwvergunning verleend voor de door architect Charles Estourgie ontworpen en getekende huizen aan de Hatertseweg nummers 542 en 544. In 1931 kwam de bouw klaar.

Het is nu wel duidelijk dat de vorm die het linker huis met plat dak bijna vijftig jaar heeft gehad niet ontstaan is door oorlogsgeweld. Wel is het in de oorlog gebeurd dat spelende kinderen voor brand op zolder hebben gezorgd die het huis zonder (punt)dak achterliet. De twee huizen samen leken toen heel veel op een 'wiegje', een bijnaam die door de buurt daarna werd gebezigd en die de huidige eigenaar met zijn dakpannen aan iedereen laat zien.

In Wereldoorlog II was dit pand ook schuiladres voor het Joodse kleermakersechtpaar Maurits en Mietje Agsteribbe die er samen met Joseph, tweelingbroer van Maurits, die leraar was, met zijn vrouw Betje onderdak kregen. De twee Joodse echtparen zouden deze schuilbewoning hebben gekregen bij tuindersfamilie Albrecht. Halverwege de oorlog moesten de echtparen plots hun onderduikadres verlaten. Of de brand hier iets mee te maken had, was niet terug te vinden. Maurits en Mietje vonden onderdak in de Hindestraat en keerden na de oorlog terug naar Arnhem. Joseph en Betje werden opgepakt en stierven in Auschwitz.*)

Begin deze eeuw wilde de huidige eigenaar het pand weer opbouwen in originele staat. De bouwvergunning voor herbouw met de originele bouwtekening werd op 25 oktober 2004 verleend. We bedanken iedereen die heeft gereageerd op het artikel in de vorige *Dukenburger*.

*) In 1985 vertelde Mietje in een interview met de Nijmeegse historicus Jan Driever over haar belevenissen in de oorlog. De hier vermelde wetenswaardigheden zijn aan haar verhaal ontleend. Het verhaal is ook te lezen in het wijkblad *Hart van Nijmegen* nummer 5 van 2020 of op www.oorloginnijmegen.nl.

Tekst: Peter Saras. Foto's: Nol Verhaaff

OP EN AF

Zelfs tijdens de maanden in onze afgeremd beperkte leefwereld, draaide de maatschappij door. Met vallen en opstaan, met op (-bouw) en af(-braak). Ook in Dukenburg, zeker in het hart van ons stadsdeel: Meijhorst. Daar vond veel actie plaats, zoals op een middag in april.

Terwijl onder grote belangstelling het oude pand van Albert Heijn in het winkelcentrum werd afgebroken – en hoe! – waren er geen getuigen van het verplaatsen van een straatlantaarn met naambord aan het naastgelegen Zegerspad. De straatverlichting langs de oude paden rond wijkpark Meijhorst is onlangs van de ene kant naar de andere zijde verhuisd en de lantaarn op de kruising Zegerspad/Snouckaert van Schauburgpad stak diagonaal over. Het grote blauwe SvS-padnaambord is op ook al grote hoogte aangebracht en dat is reuze onhandig. Je moet je hoofd in de nek leggen om langs de paal óp te kijken om de witte tekst te lezen. Enne, welk asfalt is nu dat SvS-pad? Op de oude verlichtingsplek hing er ook een bordje Zegerspad aan de paal. Nu ontbreekt deze aanduiding. Omwonenden weten het gelukkig wel. Staande op de kruising van het SvS- en het Zegerspad wijzen ze de juiste tracés aan. Maar de eerste de beste wandelaar van het Dukenburgpad komt hier op het verkeerde been te staan. De wegbewijzing is beslist onjuist geworden. Kan hieraan iets gedaan worden, straatnaambordenafdeling van de gemeente? Het is hier al zo'n wirwar met die Manhattan-huisaanduiding.

Reuzenarmen

Kijken we verder naar de sloopvoorstelling bij het winkelcentrum: te midden van de brokstukken van wat eens de supermarkt was waar duizenden Dukenburgers hun dagelijks kostje kwamen kopen, leek het wel een spelletje van twee reuzenarmen. Welke van de twee machines kon het meeste vastgrijpen en veranderen in puin, gruis en stof (tja, dat is slopen). De oranje machine leek te winnen, zwaaiend met een verscheurde blauwe vlag van Albert Heijn nog vastgeknoopt aan de mast. De toeschou-

de Dukenburger - mei 2021

Verhuisde lantaarn

wers moesten wel enorm uitkijken, want het terrein van actie was onvoldoende afgezet met hekken. De langste muur van het supermarktskelet kwam vrijwel in zijn geheel naar beneden gestort. Het mag een wonder heten dat daarbij geen ongelukken gebeurden. Het werk werd uiteindelijk onderbroken toen er geen mens meer langs kon om naar het zwembad te gaan en de hulp van Bureau Toezicht werd ingeroepen.

Korte metten

Dukenburgers of andere klanten die niet elke dag in het Meijhorstwinkelcentrum kwamen tijdens de afgelopen maanden, weten straks niet meer wat ze zien. Wég is de Wereldwinkel

en plat is de supermarkt, die begon als Centra, C1000 werd en eindigde als Albert Heijn. Heel even stonden er twee AH's naast elkaar, maar de indrukwekkende slopersshow maakte er in geen tijd korte metten mee. Is straks het hele project voltooid, zijn de nieuwe supermarkten volop in bedrijf, het wijkcentrum, zwembad en de kerk heropend en de nieuwe parkeerplaatsen ingericht met boompjes en struiken, dan wordt het graven in het geheugen naar hoe het er eerder jarenlang uitzag. Het ontstane 'plein' leent zich op termijn wel uitstekend voor een gezellig wijkfeest zoals 'dit is ... Dukenburg' ooit was.

Tekst: Hette Morriën. Foto's: Peter Saras

Anderhalve AH

Hans

Ter gelegenheid van Koningsdag heeft Hans Veltmeijer een lintje ontvangen. Zie het artikel op pagina 30. Zeer terecht is hij even in het zonnetje gezet voor al die jaren en al die uren die hij - samen met Jacqueline - onder andere voor de Zeven-sprong voor vele anderen een voorbeeld en stimulant was voor het vrijwilligerswerk ten gunste van Dukenburg.

Er wordt wel eens gezegd dat, als alle vrijwilligers een stap terug zouden zetten, het hele sociale stelsel in Nederland in elkaar zou donderen. Dat zou zeker het geval zijn in Dukenburg. Hans is daar een goed voorbeeld van.

Bruisend leven

Natuurlijk is dit als gevolg van corona een periode van zestien maanden ellende. Maar het einde is in zicht. Zeker als wij ons nog enkele weken goed houden aan de ons opgelegde spelregels, dan kan heel veel weer op de oude toer verder in de vorm van cursussen, vergaderingen, sport, reizen bezoek aan schouwburg, bioscoop en bibliotheek. Kortom, het bruisende leven. Een hele klus voor (de besturen/vrijwilligers van) al die organisaties. Maar helaas, door weggevallen bewoners als dodelijk slachtoffer, maar ook voor velen die de erfenis van corona nog dagelijks blijven voelen, is niets meer hetzelfde als voorheen.

Positief wil ik nog even kwijt dat de bladzijden in de vorige Dukenburger met de kleurrijke afbeeldingen van de vele en originele muurschilderingen in ons stadsdeel een goed gevoel achter hebben gelaten.

Fijne Pinksterdagen en een mooie zomer.

Guus Kroon

(Foto: Jacqueline van den Boom)

Gasloos wonen: peiling bewoners

Zwanenveld en Lankforst-Noord zijn de eerste gebieden in Dukenburg die aardgasvrij worden, als het aan de gemeente ligt. In maart heeft zij een enquête uitgezet onder alle huishoudens. Dat zijn er ongeveer 3000. Een kleine 700 mensen reageerden. Dat is 23 procent.

Op deze pagina's staat de samenvatting die de gemeente over het resultaat heeft geschreven.

In Nijmegen worden per wijk warmteplannen opgesteld. Het moet daarbij duidelijk worden of het haalbaar is in de toekomst aardgasvrij te zijn. Om bij te dragen aan deze aanpak in Zwanenveld en Lankforst-Noord verzamelden we onderzoeksinformatie over draagvlak, toekomstverwachting en ervaringen met verwarmen en koken bij wijkbewoners. In Zwanenveld reageerden 581 bewoners en in Lankforst-Noord 106 bewoners op een uitnodiging per brief om een vragenlijst in te vullen (online of schriftelijk).

Bekendheid en informatiekanal

Een grote meerderheid (81%) is er van op de hoogte dat de gemeente Nijmegen, woningcorporaties, bewoners en andere organisaties een plan maken om deze gebieden in de toekomst aardgasvrij te maken (situatie maart 2021). Hoe heeft men hier over gehoord? De meest genoemde informatiekanalen zijn stadsdeelblad *de Dukenburger* (50%), informatie per brief van de gemeente Nijmegen (39%), huis-aan-huiskrant *de Brug* (26%) en *de Gelderlander* (23%).

Energie en verwarming

Vrijwel alle deelnemers aan de peiling proberen energie te besparen in huis. De meest genoemde maatregelen zijn ledlampen en het voorkomen van tocht. De grote meerderheid gebruikt een cv-(combi)ketel voor verwarming en tapwater. Opvallend is de toepassing van een gemeenschappelijk verwarmingssysteem (meestal een centrale stookruimte bij flatwoningen). Negen van de tien adressen krijgen het met de huidige verwarming comfortabel warm in huis. Het niet warm kunnen stoken van de woning komt vooral voor in sociale huurwoningen. Redenen hiervoor zijn vooral tocht, onvoldoende woningisolatie of prestaties van het verwarmingssysteem en kromgetrokken voordeuren.

Koken

In Zwanenveld en Lankforst-Noord wordt vooral op gas gekookt. Inductiekookplaten

worden vooral in de koopwoningen en in de particuliere huur gebruikt. Keramische kookplaten zien we vooral in de particuliere huur.

De door bewoners meest genoemde voordelen van elektrisch koken (inductie) zijn: • veiliger dan gas; • hygiënisch, gemakkelijke(r) schoonmaken; • milieuvoordelen, duurzamer; • goedkoper in de praktijk (lagere kosten, zuiniger); • snelheid van koken, effectiever.

De meest ingeschatte nadelen van elektrisch koken (inductie) zijn: • aanschaf(kosten) van kookplaat en stroomvoorziening; • noodzaak tot vervangen pannenset; • aanleren nieuwe kookmethode, ervaring ontbreekt, gewenning nodig; • kookprestaties zijn minder: lastig regelbaar, duurt langer; • hoger stroomgebruik, onduidelijk of gebruikskosten hoger zijn.

Houding toekomstig aardgasvrij wonen

Het algemene beeld dat uit reacties naar voren komt bestaat uit vijf onderdelen (attitudes): • 1. Bewoners in Zwanenveld en Lankforst-Noord zijn in de eerste plaats sterk financieel gedreven. Er is veel aangegeven dat de maandelijkse energierekening (veel door huurders, sociaal en particulier) en nodige investeringen (veel door woningeigenaren) worden gevreesd of niet gedragen kunnen worden. • 2. Veel bewoners volgen de ontwikkeling met interesse, maar vinden deze complex en moeilijk te overzien. • 3. Een deel is intrinsiek gemotiveerd, ziet klimaatvoordelen en vindt dat een duurzaam Nederland bij jezelf begint. Bij particuliere huurders, een vaak jongere groep, speelt dit in sterkere mate. • 4. Er zijn ook twijfels bij het momentum, een deel van de bewoners voelt zich overvallen of vermoedt een hype. • 5. Verklaarde tegenstanders, onder wie veel woningeigenaren, zijn het niet eens met de keuze te stoppen met aardgas. Deze groep geeft meestal tevens aan dat er belangrijkere zaken zijn om aan te pakken in Nijmegen dan aardgasvrij maken van woningen.

Warmtenet

Als het gaat om het toekomstbeeld rond verwarming denkt een groot deel dat dit afhankelijk is van de keuze van verhuurders, of men vindt de situatie moeilijk in te schatten. Ongeveer één op de vijf verwacht een warmtenet/stadsverwarming in Zwanenveld en Lankforst-Noord.

Samenvattend zijn er twaalf hoofdreacties zichtbaar ten aanzien van de eventuele komst van een warmtenet in Zwanenveld:

• 1. Positief onder voorwaarden. • 2. Sterke vraagtekens bij goede werking, geen voorstan-

Zwanenveld en Lankforst-Noord

der. • 3. Weet niet, geen goed beeld, onzeker, meer informatie nodig, proefkonijn. • 4. Positief, zonder toelichting. • 5. Hoge investeringskosten leiden tot duur systeem voor gebruikers. • 6. Afwijzend, zonder toelichting. • 7. Waarschuwing voor monopolie: hoge kosten en lage service, discontinuïteit. • 8. Vraagtekens bij duurzaam karakter. • 9. Opzien tegen verbouwing en verstoringen woning en openbare ruimte. • 10. Vroegere negatieve ervaringen met blokverwarming, geen voorstander. • 11. Voelt als gedwongen transitie, wens tot keuzevrijheid. • 12. Zwanenveld als wijk geen goede keuze.

Een groot deel vindt het op dit moment moeilijk te zeggen of men positief zou reageren op een aanbod aan te sluiten op een warmtenet. Een derde deel ziet het niet zitten, een kwart zou in principe positief reageren.

Redenen om in principe negatief te reageren op een warmtenet-aanbod zijn vooral: • duur systeem, kosten afgewenteld op eindgebruiker; • onvoldoende systeemprestaties (verwarming, tapwater), twijfels; • slechte ervaringen elders (vaak Meijhorst) of in verleden; • afhankelijk van leverancier/producent, storingsgevoelig; • er zijn betere alternatieven (handhaven aardgas, waterstof); • wil zelf een (individuele) oplossing kiezen; • niet duurzaam(a)m(er), vuilverbranding; • afhankelijk van de keuze van verhuurder.

Redenen om in principe positief te reageren op een warmtenet-aanbod zijn vooral: • duurzaam karakter, beter voor het milieu, betere toekomst; • is de enige echte oplossing, verder weinig keuze; • collectief karakter spreekt aan,

is ook kostenbesparend; • verwachting dat dit dé keuze voor huurwoningen zal zijn; • beter alternatief dan de warmtepomp.

Informatie en participatie

Bijna negen van de tien deelnemende huishoudens willen op de hoogte gehouden worden van de plannen om aardgasvrij te worden. Men wil vooral via de post of maandelijks digitale nieuwsbrief geïnformeerd blijven. Circa 150 huishoudens gaven actief aan de digitale nieuwsbrief te willen ontvangen. Een kleine 200 bewoners gaven hun e-mailadres of telefoonnummer door, zodat de gemeente hen kan benaderen om in groepen verder te praten over de toekomstige verwarming en warmwatervoorziening in Zwanenveld en Lankforst-Noord.

Zie voor de hele enquête en uitslagen: www.dedukenburg.nl/dossiers/aardgasvrij.

Tekst: Klaas Pruijsen, gemeente Nijmegen

Foto: Ron Disveld

De gemeenteraadsfractie van VoorNijmegen.NU vindt het aantal deelnemers aan de enquête erg laag. Daarnaast is sprake van het aanleggen van een warmtenet. Dat zal niet alleen voor Zwanenveld en Lankforst zijn, maar voor héél Dukenburg. De partij houdt daarom een eigen enquête voor alle Dukenburgers. Zie haar advertentie op bladzijde 45.

De redactie

Rotstreken

Hebt ú ze al gehad? Van die betrouwbaar lijkende mailtjes waarin staat dat u 8 euro moet betalen om uw inschrijving bij Woningnet te verlengen? De afgelopen 14 dagen kreeg ik er twee. Nu heb ik me nooit als woningzoekende in Amsterdam en omgeving aangemeld dus was het me – gelukkig bijtijds – duidelijk dat het om nep-mailtjes ging. In Nijmegen en omgeving moet je je als woningzoekende aanmelden bij Entree en niet bij Woningnet.

En ook al heb je zo'n nep-mailtje nog niet gekregen, je kunt erop wachten. Maar kijk uit: het is troep, of het nu zogenaamd afkomt van Woningnet, Entree of andere instanties. Woningcorporaties vragen zo écht nooit om geld.

Het lijkt erop dat phishers (digitale oplichters) de laatste tijd misbruik maken van de snel groeiende woningnood. Steeds meer mensen zoeken tevergeefs steeds langer naar een passende woning. Dan is het laatste wat je wil dat jarenlang opgebouwde rechten verloren gaan. En ja, dan gebeurt na zo'n nep-mail precies waar phishers op hopen. In paniek maak je dan snel geld over. Kassa dus voor phishers, maar jij bent er zelf niets wijzer van geworden.

Iets om je voor te schamen als het jou overkomt? Nee, natuurlijk niet. Geloof me, het kan iedereen gebeuren. Als je betaald hebt, houd het alleen niet voor jezelf, maar meld het (meteen!) bij de Fraude Helpdesk. Deze helpdesk probeert kwalijke praktijken zoveel mogelijk aan het licht te brengen.

Er zijn veel meer vormen van phishing. Vaak doorzichtig, soms heel gemeen. Zoals een regelmatig gesignaleerde (nep)app van kinderen of andere dierbaren met een noodkreet om zo snel mogelijk geld over te maken. Het gaat hierbij vaak om forse bedragen. Je bent extra kwetsbaar omdat iemand uit jouw omgeving in de problemen lijkt te zitten. Maar het gaat steeds om dezelfde truc: er wordt misbruik gemaakt van jouw zorgen om mensen die jou dierbaar zijn of van jouw paniek om geen woning te krijgen.

Ik heb er geen andere woorden voor: het zijn rotstreken!

Toon Kerssemakers (Foto: Huub Luitjen)

Aardgasvrije woningen in Nijmegen-West

Zwanenveld en een deel van Lankforst zijn aangewezen om als eerste wijken in Dukenburg aardgasvrij te worden. Ze zijn als *proeftuin* aangewezen. Maar hoe gaat het ondertussen op andere plekken in Nijmegen? Meijhorst had de eerste aardgasvrije buurt in Dukenburg, in Heseveld komt er nu ook een. We gingen er kijken.

Begin 2020 werd het *vernieuwbouwplan* van de wijk Jerusalem definitief. 73,6 procent van de bewoners stemde in met de plannen van woningcorporatie Talis om de huizen af te breken en op dezelfde plek weer op te bouwen.

NIEUWE ENERGIE

Prefab en rocklegende

Jerusalem ligt in Heseveld en kreeg zijn naam door de lage lichtgekleurde huizen. Na de Tweede Wereldoorlog gebouwd met Marshall-gelden in een prefab-systeem. Eddie en Alex van Halen, van de rockband *Van Halen* groeiden hier op, in een wijk met van oudsher sterke sociale structuur. Op de plek van deze naoorlogse prefab-huizen komen nu 220 nieuwbouwwoningen. De uitgangspositie is dat al

deze huizen aardgasvrij kunnen zijn. De eerste en bijna belangrijkste stap was – naast aanvraag van vergunningen en bouwplannen – het sociaal plan. Het is nogal wat voor bewoners om niet alleen het huis, waar je misschien al tientallen jaren gewoond hebt, te verlaten maar om zelfs te zien dat het gesloopt wordt. De impact zal hier enorm zijn vertelde bestuurder Ronald Leushuis begin 2020.

Als de redacteur bij een paar bewoners staat te praten gaat net een huis gesloopt worden waar een van hen jarenlang heeft gewoond: ‘Het komt wel aan hoor. Gisteren was ik nog even hier en stond het huis van de burens er nog. Nu is het al helemaal weg.’ Anderen geven aan dat ze deuren uit het oude huis hebben bewaard, ‘Die komen straks weer in de bijkeuken, toch nog iets van vroeger.’

De nieuwe huizen worden op de bestaande fundamenteën gebouwd. Ook nu weer een prefab-systeem: de nieuwe huisdelen komen kant en klaar aan uit de fabriek. De werkelijke bouwtijd komt zo op twintig werkdagen. De totale tijd – sloop, bouw, afwerking – is zes weken. De bewoners van de huizen waaraan gewerkt wordt kunnen die tijd beschikken over een gestoffeerde wisselwoning in de wijk. De achtertuinen van de huizen blijven zoveel mogelijk intact.

Supergeïsoleerd

De nieuwe huizen hebben een houtskelet, zijn supergeïsoleerd en zullen in principe aardgasvrij zijn. Al hebben nog niet alle bewoners hiervoor gekozen. In maart 2021 waren er nog vijf huurders die op aardgas wilden blijven verwarmen. De (aardgasvrije) huizen worden voorzien van vloerverwarming op de onderetage, krijgen een zonneboiler plus doorstroomboiler, zonnepanelen en twee zonnecollectoren. In het toilet/de badkamer komt een elektrische radiator voor extra verwarming en mogelijkheid een handdoek te drogen.

De boilers zorgen voor warm water en de voeding van de vloerverwarming. Het water uit de zonneboiler kan elektrisch worden verwarmd als dit nodig is. Een luchtbehandelingssysteem met warmteterugwinning zorgt verder voor het binnenklimaat en toevoer van verse lucht. Ramen en deuren hoeven hiervoor niet opengezet te worden. De meeste mensen koken nu op aardgas en zullen dit straks op elektra moeten doen. Ze krijgen hiervoor een inductiekookplaat en/of elektrische oven van de woningcorporatie.

Sloop

Bijna klaar

Proefwoningen

In augustus/september 2020 werden als generale repetitie de eerste twee woningen vernieuwd. Voor de winter wilde Talis klaar zijn om alles goed uit te kunnen testen. Met deze proef konden ook de foutjes uit het proces gehaald worden. De verwachting was dat de energielasten 60 procent lager zouden zijn. Kon de woningcorporatie dit waar maken?

Dat kon ze. Het energieverbruik bleek in de proef nog lager te zijn dan verwacht. De proef bestond uit het continu verwarmen op 22 graden met open deuren binnen in huis. Daarnaast werd tachtig minuten per dag warm water getapt. 'Dat is extreem veel', vertelt projectmanager Sietse Jager van Talis in *de Gelderlander*. Met deze proef hoopt de woningcorporatie de kleine groep mensen, die ook in hun nieuwe huis op aardgas willen blijven verwarmen, over te halen.

Bewoners vertellen

De eerste bewoners, proefkonijnen van de buurt, melden in *de Gelderlander* en zusterkranten van 4 maart 2021: 'Keilekker warm.' Het zijn Geert en Kirsten die in het eerste huizenblok wonen dat in augustus/september 2020 is gebouwd. Belangrijkste punt – en dat was precies wat de bewoners van de nul-op-de-meter huizen in Meijhorst ook moesten ervaren: 'Blijf van de thermostaat af.' Het kost namelijk veel meer een afgekoelde woning op temperatuur te krijgen dan constant te verwarmen. 'In de morgen direct een behaaglijk huis', vertelt Geert. In de kamers boven zijn standaard geen radiatoren. Om in de bovenka-

mers iets te doen, zoals thuiswerken, moest Kirsten wel bijverwarmen met een bijzetkachel. Deze eerste vier maanden, zo melden Geert en Kirsten, was hun elektriciteitsverbruik binnen de standaardnormen voor een tweepersoonshuishouden gebleven. Een duidelijk beeld zal over langere tijd en bij meer afgebouwde huizen zichtbaar worden. Het zal van meer factoren afhankelijk zijn. Ouderen zullen waarschijnlijk een heel andere warmtevraag hebben en net als het douchegedrag van jeugdigen kan dit het verbruik beïnvloeden. Als optie is een extra radiator op de bovenverdieping mogelijk voor 65 euro. Maarten Reith volgt voor *de Gelderlander* het hele proces. We zagen hem meerdere keren tussen de bouwhekken.

Blokje om

Dura-Vermeer is de bouwer van de huizen met de benaming *Blokje om*. De eerste fase is in maart gestart. Inmiddels zijn de eerste woningen opgeleverd. De gemeente gaat de openbare ruimte aanpakken. Er komen een nieuw riool, nieuwe parkeerplaatsen en het wegdek wordt aangepakt. De nieuwe huurprijs is definitief vastgesteld op 619 euro. Dat de huizen uiteindelijk aardgasvrij konden worden, kwam door een subsidie van de provincie Gelderland en extra eigen geld van de woningcorporatie uit de korting op de verhuurdersheffing. Voor de extra voorzieningen om het project aardgasvrij te maken is zo 2,3 miljoen euro beschikbaar gekomen. Het hele project gaat over de 43 miljoen euro kosten.

Tekst en foto's: Peter Saras

1 mei 2021

Het is 1 mei. Wanneer ik vanaf mijn werkplek in de keuken naar buiten kijk zie ik de prachtige kersenboom in bloei. Ik zie bijen aan en af komen en mijn *verlangen naar kersen stijgt gestaag*. Dat maakt me blij. Trouwens, wanneer je door ons stadsdeel rijdt zie je overal een veelkleurig palet van bloemen en bomen in volle bloei. Ook een wandeling maakt je tevreden.

Geen wonder dat je veel bordjes *te koop* ziet, het is Dukenburg op zijn best. Deze pracht is uitnodigend *om te kopen*. Dat scheelt wellicht een paar duizend euro. Maar er is ook een andere 1 mei, die minder vreugdevol is.

Vrijdagavond en zaterdagmorgen lees ik al jaren mijn vaste vakbladen om een beetje bij te blijven. Ik werd in een van de bladen getroffen door de zin: '*De meesten van ons hebben een tijdelijk contract, vaak het zoveelste, want hoe goed je ook presteert, na drie jaar word je ingewisseld; een vast contract (dat na drie jaar moet worden gegeven) zit er niet in.*' Het betreft hier ziekenhuispersoneel, dat als wegwerpmateriaal wordt uitgewisseld. Schrijnend is het dat momenteel deze losse krachten door de coronacrisis op hun tandvlees lopen.

Als vanzelf moest ik aan de datum van 1 mei denken als Dag van de Arbeid. Deze dag werd in de VS in 1890 ingesteld om een 8-urige werkdag af te dwingen. Deze dag is later door de internationale vakbeweging als strijddag uitgekozen en werd in vele landen een vrije dag voor demonstraties om menswaardiger arbeid af te dwingen.

Als oud vakbondslid - ik heb de gouden vakbondsspeld - doet 1 mei me nog steeds wat. Ik heb mijn kinderen dan ook stevig aangeraden vakbondslid te worden en ze hebben de vakbond al nodig gehad. Zonder vakbond ben je als werknemer nergens. In mijn jeugd waren er indrukwekkende 1 mei-demonstraties waar de leiders van de vakbonden bij redes hun beste beentje voortzetten. De *Internationale* werd luid gezongen.

De laatste jaren bestaat de *1 mei-herdenking* in Nederland nauwelijks meer. De laatste 1 mei-viering in het Kolpinghuis was zo tam dat ik me schaamde. Is de 1 mei-viering dan niet meer actueel? Met het verhaaltje hierboven lijkt me het net zo actueel als vroeger. Veel werknemers worden nu als losse arbeiders en als handelswaar beschouwd. Net zoals veel flexwerkers en soortgelijken vandaag de dag heten. In sommige branches zijn meer flexkrachten dan vaste medewerkers. Allen hebben veel stress en bestaansonzekerheid. Ellende voor gezinnen, zeker als er kinderen zijn.

1 mei is de *Dag van de Arbeid*. Dat zegt de jongere generatie niet veel meer. Ik stel daarom een andere naam voor de 1 mei-dag voor, namelijk de *Dag van de Vaste Arbeid*. Deze aanduiding stelt het probleem van vandaag duidelijker. Ik hoop dat deze nieuwe naam een uitnodiging voor vakbonden en vele jonge leden wordt om hun rechten als volwaardig menswerknemers weer te herkrijgen. Dus vanaf 1 mei 2021 de nieuwe naam: DAG VAN DE VASTE ARBEID

Janwillem Koten (Foto: Jacqueline van den Boom)

De Wollewei in Malvert

Wijkmonitor Dukenburg 2021

Net zoals in voorgaande jaren heeft de gemeente Nijmegen een Stads- en Wijkmonitor gepubliceerd. Op deze pagina's staan de belangrijkste punten over Dukenburg.

Weezenhof

De wijk Weezenhof wijkt in vele opzichten af van de andere wijken in stadsdeel Dukenburg. De wijk is ruim van opzet, met straten die zich in een boomstructuur steeds verder vertakken. Hoogbouw komt voor bij de entree (tot twaalf lagen) en er zijn diverse typen rijwoningen, geschakelde en vrijstaande woningen. In het centrale groengebied liggen bijzondere *sterflats*. De wijk heeft een winkelcentrum (een brand verwoestte begin 2017 ongeveer de helft van het complex) en herbergt diverse maatschappelijke voorzieningen. Tussen de soms doodlopende straten liggen grote groenzones met waterpartijen. De wijk grenst aan het natuurgebied Vogelzang. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Weezenhof tot de Nijmeegse wijken in het hoogste woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 3556; arbeidsplaatsen 388; hoogbouw 26%; socialehuurwoningen 21%; WOZ-waarde gemiddeld €201.000; laagbouw 74%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 7,8; leefbaarheid ruim voldoende; veel 65+; meer onderlinge wijkactiviteiten; veiligheid gunstig; winkelaanbod ongunstig; 41% ziet negatieve wijkontwikkeling.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; gelegen bij natuurgebied; tevredenheid 89%; gehechtheid aan wijk 81%; goede saamhorigheid; weinig uitkeringen; verhuizingen 9%.

Zwakke wijk: slechte winkelvoorzieningen; weinig jongerenvoorzieningen.

Aldenhof

Opvallend bij de entree van de wijk Aldenhof is een voormalig ketelhuis. Samen met Malvert behoort Aldenhof tot de oudste wijken van Dukenburg (eind jaren 60). Gelegen tussen de Van Boetbergweg, Van Apelterenweg en park Staddijk kenmerkt de wijk zich door een duidelijke ruimtelijke opzet met een hoofdweg. Daaromheen liggen zijstraten met bouwblokken. Er zijn hier vooral grote laagbouwoningen, maar ook maisonnettecomplexen en (midden-)hoogbouwoningen. Er zijn in de wijk geen winkelvoorzieningen. Ook het aantal bedrijven en arbeidsplaatsen is beperkt. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Aldenhof tot een laag woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 2498; arbeidsplaatsen 298; hoogbouw 34%; socialehuurwoningen 62%; WOZ-waarde gemiddeld €161.000; veel laagbouw; vergelijking waarde woning elders -19%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 6,9; leefbaarheid ruim voldoende; meer zwerfvuil; 25% voelt zich onveilig; laag aantal politievoorzieningen; krimp bewoners; meer 80+; zwak zuidelijk deel.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; hoge mate tevredenheid; goede parkeermogelijkheid; rustige woonwijk; Lindenberg-dependance.

Zwakke wijk: veel uitkeringsgerechtigden; weinig ontmoetingsruimte; matig groenonderhoud; 11% kwetsbare personen; overlast 14%; jongerenoverlast 16%.

Malvert

De stedenbouwkundige opzet van de wijk Malvert kenmerkt zich door een interne rondweg waar de verschillende woonstraten aantakken. Malvert bestaat voor de ene helft uit

laagbouw, voor de andere uit etagebouw. In de wijk ligt een groot maisonnettecomplex dat een grote herstructurering heeft ondergaan. Centraal ligt een voorzieningshart met een bescheiden winkelcentrum, een verzorgingshuis en basisschool. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Malvert tot de Nijmeegse wijken in een laag woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 2326; arbeidsplaatsen 344; hoogbouw 42%; socialehuurwoningen 42%; WOZ-waarde gemiddeld €154.000; mix van hoog- en laagbouw; vergelijking elders waarde woning -21%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 6,9; leefbaarheid ruim voldoende; meer groen onderhoud; meer zwerfvuil; 24% voelt zich onveilig; laag/gemiddeld aantal politievoorzieningen; lichte toename bewoners; meer 80+; zwak zuidelijk deel; 24% ziet negatieve ontwikkeling; slechte ontwikkeling samenleven in buurt.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; goede winkelvoorzieningen; 51% gehecht aan wijk.

Zwakke wijk; probleem met agressie, veiligheid en vandalisme; overwegend laagopgeleiden; weinig buurtcontacten.

Lankforst

De woonerven in Lankforst zijn in de tweede helft van de jaren zestig gebouwd. De stedenbouwkundige opzet van de wijk wordt bepaald door een hoofdroute waarop ringvormige woonstraten zijn aangetakt. Het Uilenbos, de Wollewei en het groen rondom landhuis de Duckenburg zijn grootschalige groenelementen. Lankforst bestaat bijna alleen uit woningbouw. In het midden van de wijk bevinden zich een basisschool en praktijkruimten. De verschillende woningcomplexen zijn in duidelijk afgebakende delen verspreid over de wijk. Lankforst kent naar verhouding veel openbare ruimte. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Lankforst tot de Nijmeegse wijken in een lager woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 2024; arbeidsplaatsen 184; hoogbouw 51%; socialehuurwoningen 43%; WOZ-waarde gemiddeld €183.000; veel laagbouw; vergelijking waarde woning elders -21%.

Leefbaarheid: waardering 7,1; verbeterde infrastructuur; 36% ziet negatieve wijkontwikkeling; leefbaarheid ruim voldoende; beter groen onderhoud; meer zwerfvuil; 25% voelt zich onveilig; gemiddeld aantal politievoorzieningen; krimp bewoners; meer 80+; weinig voorzieningen.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; 51% gehecht aan wijk; rustige woonwijk; 92% bewoners betrokken bij de wijk.

Zwakke wijk; veel zwerfvuil; laag opgelei-

den; weinig buurtcontact; weinig sportmogelijkheid; 32% ontevreden wegonderhoud; veel uitkeringsgerechtigden; veel laagopgeleiden.

Meijhorst

Meijhorst is tussen 1968 en 1973 gebouwd als vierde van de zeven wijken in stadsdeel Dukenburg. De stedenbouwkundige opzet is ruim en groen, maar ook rechtlijnig en eenvormig. Langs de hoofdstraten (de 10^e tot en met 14^e straat en de 60^e straat) is de wijk opgebouwd in een mengeling van hoog- en laagbouwcomplexen. Meijhorst kent de meeste hoogbouw binnen Dukenburg. Groenzones bevinden zich vooral aan de randen van de wijk. Centraal ligt Wijkpark Meijhorst. Een bijzonder groenelement is ook het *Grand Canal*. Deze watergang maakte ooit deel uit van het landgoed de Ducenburg, en wees in de richting van de Wijchense kerktoren. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Meijhorst tot de Nijmeegse wijken in een laag woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 3373; arbeidsplaatsen 546; hoogbouw 58%; socialehuurwoningen 76%; WOZ-waarde gemiddeld € 131.000; veel laagbouw; vergelijking waarde woning elders -24%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 6,6; verbeterde infrastructuur; 28% ziet negatieve wijkontwikkeling; meer zwerfvuil; 28% voelt zich onveilig; gemiddeld aantal politievoorvallen; krimp bewoners; meer 80+; veel kinderen; enkele aandachtsgebieden.

Sterkte wijk: ruime groene wijk met Grand Canal; 55% gehecht aan buurt; goede parkeermogelijkheid; 44% tevreden met buurtsamenleving. (De redactie mist hier de winkelvoorzieningen, kerk, wijkcentrum, zwembad, school en sporthal.)

Zwakke wijk: veel zwerfvuil; onderhoud groen moet beter; weinig buurtcontact; weinig saamhorigheid; ontevreden over wegonderhoud; veel laagopgeleiden; weinig ontmoetingsplekken; 16% ervaart overlast; 11% kwetsbare bewoners; veel bewoners afhankelijk van steun.

Tolhuis

De bouw van Tolhuis startte in 1971. Kenmerkend is de boomvormige wegenstructuur in woonerven. De oude Teersdijk, inclusief voormalig tolhuisje, loopt als een groene lijn door het noordelijke deel van het gebied. Tolhuis wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan woningtypes en architectuur in een compacte opzet. Er zijn bijvoorbeeld appartemententorentjes en drive-in-woningen. In het centrum van de wijk is brede school De Dukendonck gevestigd met daarbij het Creatief

De eerste woningen in stadsdeel Dukenburg, Aldenhof 31^e straat

Centrum Nijmegen-Zuid. Gezien de vastgoedwaarde en economische positie van bewoners behoort Tolhuis tot een laag woningmarktsegment in onze stad.

Algemeen: inwoners 3263; arbeidsplaatsen 356; hoogbouw 31%; socialehuurwoningen 47%; WOZ-waarde gemiddeld €155.000; veel laagbouw; woning vergelijkbaar aanbod elders -11%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 6,9; leefbaarheid ruim voldoende; veel 65+: beter onderhoud wegen; meer wijkactiviteiten; veiligheid gunstig; winkelaanbod ongunstig; 33% ziet negatieve wijkontwikkeling; 24% voelt zich onveilig; gemiddeld aantal voorvallen politie.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; gehechtheid aan wijk 59%; 10% verhuismobiliteit; school en kindercentrum functioneren goed.

Zwakke wijk: veel zwerfvuil; veel lager opgeleiden; weinig voorzieningen voor jongeren; weinig saamhorigheid; veel vernielingen; 14% ervaart overlast.

Zwanenveld

De wijk Zwanenveld kent enkele rondlopende hoofdstraten waar woonblokken zijn aangehaakt. De wijk is wat minder ruim opgezet dan elders in Dukenburg, maar kent een behoorlijke mate aan groen en andere voorzieningen. Opvallend is natuurlijk het stadsdeelcentrum Dukenburg in het noordwesten van de wijk. Dit winkel- en dienstencentrum heeft een bovenlokale uitstraling en is nabij een bus- en treinstation gelegen. Gezien de vastgoedwaarde en

economische positie van bewoners behoort de wijk tot een laag woningmarktsegment.

Algemeen: inwoners 4735; arbeidsplaatsen 1207; hoogbouw 48%; socialehuurwoningen 55%; WOZ-waarde gemiddeld 149.000; vergelijkbare woning elders -10%.

Leefbaarheid: wijkwaardering 6,8; 35% ziet negatieve wijkontwikkeling; verbeterde voorzieningen; meer vandalisme; krimp van de wijk; meer 80+; hoog aantal voorvallen politie; 30% voelt zich onveilig; aandachtsgebied sommige buurten.

Sterkte wijk: ruime groene wijk; gehechtheid aan wijk 51%; goede saamhorigheid; gezellige volkswijk aan het water; veel initiatieven op straatniveau.

Zwakke wijk: slecht onderhoud groen; veel uitkeringsgerechtigden; weinig jongerenvoorzieningen; 9% kwetsbare bewoners; parkeer- en lawaai-overlast; weinig saamhorigheid; 15% ervaart overlast.

Conclusie gemeente

De beoordeling van Dukenburg lijkt gunstiger nu een groot aantal van de zeven wijken niet meer tot de aandachtswijken behoren, met uitzondering van sommige buurten in enkele wijken. Ook de wijkwaardering als geheel is iets beter dan in eerdere jaren.

Meer informatie is te vinden op internet: swm.nijmegen.nl.

Samenstelling: Janwillem Koten

Foto's: Jacqueline van den Boom

Voor een prikkie

Dukenburg telt een fors aantal 60-, 70- en 80-plussers. Van wie velen de afgelopen maanden naar Wijchen of elders togen voor het scoren van een COVID-19-vaccinatie. Sorry voor degenen die de pandemie meer dan zat zijn. Of bewoners die van meet af aan de virusexplosie in een ander daglicht zien dan het gros van de wereld. Het is een feit dat ons stadsdeel op papier behoorlijk veiliger geworden is door het zetten van prikken in talrijke armen van oudere Dukenburgers. Maar ook zij blijven op hun hoede voor de onzichtbare vijand. Deze leeftijdsgroep ga je zeker niet massaal aantreffen op een dansfestival, bij een demonstratie of op een kleedje in het stadspark. Maar andere recre-activiteiten zijn de senioren niet vreemd hoor. Wandelen, fietsen, tuinieren!

Hoe onverwacht is dan het genieten van 'mensen kijken vanaf een terrasje', als je ná de prik een kwartiertje of een half uurtje op een zitplaats samen met, maar gescheiden van anderen, mag wachten op het groene licht om naar huis te gaan. Zeker als jouw afspraak op een tijdstip plaatsvond waar heel veel meer cliënten opgeroepen waren. Goed, de catering ontbreekt: je kunt niets consumeren. Zelfs niet voor een prikkie.

Enne, waarom het mondneusmasker ineens áf mag? De medewerkers in de gele hesjes controleren je gezicht op onregelmatigheden. De één trekt tussen neus en lippen wit weg, een ander rolt wellicht met zijn ogen of grijpt naar zijn behandelde arm; er ontgaat deze GGD-mensen niets. Ze schieten onmiddellijk te hulp als dat nodig is. Zo zijn zij Agnes Kant*) en haar Lareb een grote stap voor. Voor wie een vaccinatie nog te wachten staat: met de ophokplicht die nog voor een groot gedeelte geldt, is het niets minder dan een coronabestendig uitje. Voor een prikkie.

*) Agnes Kant studeerde in Nijmegen. Zij woonde in haar studententijd in Dukenburg.

Hette Morriën (Foto: Peter Saras)

Tol Hansse verzorgde een grappige ballade over Amsterdam: *Big city. Onsterfelijk werd de zin: 'En daar sta je op de stoep, glijdend door de hondenpoep'.*

Toen Tol dit opnam was het probleem van hondenuitwerpselen zeker niet voorbehouden aan Amsterdam. In Doodstil of Poepershoeck ergerden bewoners zich evenzeer aan dierendrollen in hun omgeving. Dierendrollen, want er zijn mensen die katten willen villen vanwege hun sanitaire graafwerk tussen de perkplantjes. Of grover werk: paardendrek op fiets- of bospaden... Wat een smurriehopen. Waar je beter over kunt zwijgen zijn de menselijke buitenluchtbehoefte die je met name kunt aantreffen tijdens de Nijmeegse Vierdaagseweek; Vierdaagsewéken, want de sporen overleven akelig lang in de natuur.

Hondenpoep die blijft liggen kan door regenbuien wegspoelen met schadelijke gevolgen voor de bodem waarop het hondengebakte werd gepresenteerd. Voor tuinpoepende honden is baasje/vrouwje verantwoordelijk voor grondige alles-moet-weg-acties. Hondendrollen betekenen feest voor vliegen en ander on-

derkruipfel. Een stadstuintje vol hondenpoep levert zelfs ratten op. Voor honden die uitgelaten worden op straat, in park of op grasvelden geldt - zelfs als geschreven regel - dat ook hier baasje/vrouwje de rotzooi opruimt. Er zijn niet voor niets hondenuitlaatplaatsen (HUP's) ingericht. Dus baasje van Bello of vrouwje van Vicky, hou het sanitaire gedrag van die beminde viervoeter in de gaten.

Ergernis

Aanleiding voor dit artikelje was een mail van een Weezenhofse. Haar ergernis betrof het misbruik als HUP van een grasveld voor haar deur en op de paden in Vogelzang. Hier en daar vragen bordjes hondenpoep te verwijderen. Er kwam bijval uit andere wijken, waar trottoirs zo besmeurd zijn dat je je waant in Big city Amsterdam. Ernstiger was de mededeling in bovengenoemde mail dat drachtige koeien die gras eten vervuild door hondenpoep, een misgeboorte kunnen hebben. De parasieten uit de hondendrol nestelen zich namelijk in de koe. Het verlies van een ongeboren/ongezond kalfje betekent voor de boer een forse Euro-schade.

Tekst: Hette Morriën. Foto's: Peter Saras

Vanwege het veertigjarig bestaan van zwembad Dukenburg beschrijft toenmalig manager Wil Rengers in een serie de geschiedenis van dit bad

Afronding verbouwing

De in maart 1997 gestarte werkzaamheden verliepen redelijk voorspoedig, op een kleine vertraging na omdat materialen af en toe niet op tijd geleverd konden worden. Maar al met al kon je zien hoe het uiteindelijk zou gaan worden.

Het slopen was voorbij en de opbouw in volle gang. Op de bovenverdieping was duidelijk zichtbaar hoe personeelskamer en vergaderruimte er uit zouden komen te zien. Een grote verbetering vergeleken bij hoe het eerst was en helemaal gebouwd volgens de eisen van de tijd. Tijdens de renovatie was de personeelskamer elders in het gebouw provisorisch gesitueerd. Dit had ook wel iets en wist men dat het tijdelijk zou zijn. Uiteindelijk was een geheel nieuw personeelsverblijf compleet met eigen sanitaire voorzieningen een prettig vooruitzicht.

Op de begane grond vorderden de werkzaamheden. Verbeteringen zoals de plaats van de receptie en horeca waren al goed te zien. De receptie was nu ook dichterbij de ingang van het zwembad geplaatst. Voordeel hiervan was dat het niet meer nodig was om eerst een eind het gebouw in te moeten gaan voor informatie of een toegangskaartje. De hal was een ruimte geworden waarin ook de niet zwemmende bezoeker, zoals begeleiding van zwemlesleerlingen, onder het genot van een hapje en/of drankje rustig en met een goed zicht op de zwemzaal konden wachten totdat hun kind weer klaar was met de les.

Tijdens deze renovatie werd tevens de entree van het gebouw aangepast. Deze was al langer een doorn in het oog omdat het een onooglijk deurtje was dat toegang gaf tot het zwembad.

In een eerdere aanpassing jaren daarvoor was gekozen voor deze eigen ingang, want de oorspronkelijke ingang was eerst dezelfde als van het naastliggende wijkcentrum, niet handig zoals later in de praktijk zou blijken. Nu was het een goed moment om deze entree te verbouwen.

Door gebruik te maken van een deel van het dak kwam ruimte vrij voor meer glas, dus ook meer licht binnen, en een grote opvallende luifel met verlichting die voorzien was van twee grote vlaggenmasten. Hiermee ontstond een entree die van afstand al opviel. Daardoor was de ingang voor het publiek beter zichtbaar. Tegelijk kreeg de voorgevel hiermee een betere uitstraling.

Na een aantal maanden waren de werkzaamheden afgerond en waren met deze renovatie de toegankelijkheid en het comfort voor de bezoekers duidelijk verbeterd.

Sportfondsenbad Dukenburg was weer up-to-date en klaar voor de toekomst. Ook voldeed het weer aan de nieuwe richtlijnen van de Whvz (Wet hygiëne veiligheid zwembaden).

Wat nog op de actielijst bleef staan was de aanpassing van de garderobe, waar binnen afzienbare tijd nieuwe kleedcabines en opbergkastjes zouden komen.

Een bijkomend gevolg van deze verbouwing/renovatie was dat per 1 november 1997 de tarieven omhoog gingen. Een zwemkaartje voor jeugd werd met 65 cent en voor volwassenen met 50 cent verhoogd. Wel bleef het voordeel van een 13-badenkaart bestaan, namelijk dertien keer zwemmen voor de prijs van tien keer.

Tekst: Wil Rengers

Foto nieuwe entree: Wilma Coehoorn

Overige foto's: zwembad Dukenburg

MINIBIEBS IN DUKENBURG

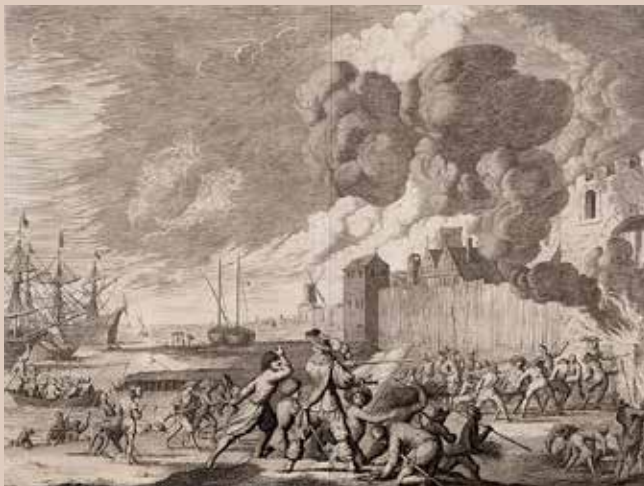

Foto's: Jacqueline van den Boom

Dommerikendag

Altijd gedacht dat 1 april een typisch, grappig-bedoeld Hollands dingetje was? Ja, hè? Immers: 'Op 1 april verloor Alva zijn bril', leerde je als kind. Hoe grappig die 'bril' dan was, is nooit uitgelegd. Over de herkomst van 1 april bestaan wel verschillende theorieën. Welke de juiste is? Maak een keuze op bijvoorbeeld Wikipedia. Maar eerst de 'bril' van Alva, een Spaanse gene-

raal die leefde van 1507 tot 1582. In de Tachtigjarige Oorlog werd Alva landvoogd van de Nederlanden. Aan hem dankte ons grondgebied destijds het ontstaan van de Republiek der Zeven Verenigde

t' Veroveren van den Briel, op den eersten April des jaars 1572

Nederlanden. Op 1 april 1572 verloor Alva de stad Den Briel, dat was die 'bril'! En grappig? In de Nederlanden droeg Alva de bijnaam IJzeren Hertog en in Spanje de Grote Hertog. Gedoopt werd Alva als Fernando Álvarez de Toledo y Pimentel. Hij werd ongetwijfeld met U(sted) aangesproken. Dat 1 april ook in Spanje wordt gevierd, bleek onlangs toen in het door covid afgegrensd land bejaarden werden uitgenodigd om zonder inschrijving vaccinaties te halen. Die krégen abuelo/abuela (Spaans voor opa en oma) echt. In Spanje is 1 april Día de los santos inocentes, de dag van de heilige onschuld(igen).

Tijdens de eerste dag van de grasmaand 2021 werden ook in andere landen streken uitgehaald die fout uitpakten. In België was een verzonden (covid-)festival aangekondigd in een park. De gendarmerie kwam in actie om honderden feestvierders nat te spuiten. Er vielen gewonden en er werden mensen ingerekend. Is dat grappig? Frankrijk kent de poisson d'avril (aprilvis*). Ben je toevallig deze dag op

een plein in Moskou of een prospect in Sint Petersburg, dan maak je Den Doeraka mee, de dag van de dommerik. De dwazendag in Engelstalige landen is April Fool's Day. Heel toepasselijk en origineel dat de Amerikaanse First Lady Jill Jacobs Biden zich anno 2021 vermomde als zwartharige stewardess om in het vliegtuig waarmee zij reisde ijsjes uit te delen. In eigen land reageerde een jongedame op een oproep van een radiozender. Ze verkleedde zich potsierlijk als Britt Dekker met een stok-

paardje onder haar arm. De jonge vrouw kreeg als beloning een auto. Dan de vage omroepberichten over een vrouwtje van een obesitashondje. Ze zou haar *Boeffje* moeten afstaan aan de *dierenpolitie*

als het beestje niet snel kilo's zou afvalen. Hondje aan de lijn, terwijl zijn burenbegonnen met een handtekeningenactie. Vervolgens die fietsende jongedame op een snelweg. Levensgevaarlijk en verboden, hoppa, bekeuring. Even later dezelfde tante weer op de snelweg, bekeuring twee en de waarschuwing: 'Betrappen wij u nog een keer dan pakken we uw fiets af.' Hetgeen gebeurde bij overtreding drie. Maar, de datum op deze prenten was steeds 1 april. Snoepwinkel Jamin liet weten haar naam positief te veranderen in Japlus, terwijl Volkswagen hun e-auto Voltwagen zou noemen. Dat viel nergens in goede aarde; een rotte aprilvis dus. Tenslotte was er deze dag tot uren na de avondklok in Den Haag een Tweede Kamerdebat als nooit tevoren; absoluut geen 1 aprilgrap; was dat maar zo. De Kamer ging pas slapen bij het krieken van 2 april. Op het Binnenhof floten vogeltjes veelbelovend het hoogste lentelied.

*Aprilvis komt ook voor in België, Zwitserland en Italië (pesce d'aprile). Bron: Wikipedia.

De wereld

Dukenburg zingt

Zit de kans er in dat *Nijmegen-klinkt* in juni doorgaat? Zo niet, dan is hier de oplossing voor solisten en koorzangers in het kader van het niet bestaande evenement *Dukenburg-zingt*: huiskamer- of schermzingen. Met je eigen audiovisuele apparatuur kun je elk moment van de dag aan de slag. Zoom of Teams bieden mogelijkheden voor oefeningen met meer stemmen. Dat moet je wel leuk vinden.

Vierdaagse

De Vierdaagse, dé wandeling van de wereld, vindt dit jaar niet plaats. De Vierdaagsefeesten evenmin. Deze werden alsnog afgeblazen. De organisatoren van beide Nijmeegse evenementen zullen zich zeker buigen over een doorstart in juli 2022. Raadpleeg steeds de betreffende websites, want daar wordt het nieuwste nieuws gepresenteerd.

Jeugd

Voor jeugd in de leerlingenleeftijd die wil zwemmen, kan gedacht worden aan de recreatiegebieden in de naaste omgeving. De kleintjes kunnen waarschijnlijk naar speeltuinen, maisdoolhof Malden en Harms Hoeve. Ook hier zullen natuurlijk RIVM-maatregelen gelden totdat het licht aan het eind van de speeltunnel brandt.

draait door

Kamperen

Zomer 2020 popte op het kampeerterrein van Sint Walrick een coronabestendige camping op. Met de naam *De Wereld* werd de verhuur van tipi's en yurts met eigen sanitair en helemaal ingericht op de anderhalvemetersamenleving een doorslaand succes. Reden voor de organisatie om dit jaar door te starten op een locatie met veel meer ruimte. En met zwembad, waarnaar vorig jaar in de warme augustusmaand veel vraag was. De succesformule *kamperen in festivalsfeer* gaat onveranderd mee naar Zeewolde onder de vleugels van de bedenker en zijn netwerk. Hopelijk start het succes ook daarginds door.

Konijnenhol

Down the Rabbit Hole, het festival van de Groene Heuvels/Ewijk, verhuist eveneens naar een andere omgeving en een andere datum. Zelf noemt de organisatie het 'uit logeren'. Naar Biddinghuizen in het weekeinde van 27-29 augustus. Lowlands gaat daar aan vooraf.

Nachtommetjes

N80 (de Nacht van de Ommetjes) is verschoven naar de eerste zaterdagavond in oktober. Het tienjarig bestaan wordt wel herdacht. Ook hier geldt de aanbeveling om op internet of in de overige plaatselijke media te weten te komen wat er besloten wordt.

Engelands roos

De Britten blijven altijd onze westerburen, hoe de toekomst zich ook ontwikkelt. Kijk je nauwkeurig op oeroude landkaarten dan kun je fantaseren dat Englands eilanden aan Europa vastzaten, maar op enig moment door de (Noord-)zee werden gescheiden. Ook de koningshuizen van Nederland en Engeland hebben historische én familiebanden. Zo moest in 1677 prinses Mary Stuart II op 15-jarige leeftijd trouwen met onze Stadhouders Willem III. Geen 'moetje' zoals in latere jaren een door zwangerschap gedwongen echtverbintenis werd genoemd. Nee, Mary werd verstandelijk uitgehuwelijkt en ook op stánd. Notabene aan een volle neef die absoluut niet kon tippen aan haar schoonheid. De trouwplannen waren ook louter om politieke redenen, maar de huwelijksinzegening kreeg een menselijk trekje toen die plaatsvond op de 27^e verjaardag van de bruidegom. Bijna 350 jaar later stierf in Parijs de toen 36-jarige Lady Di (Diana Frances Spencer).

Mary Stuart II en Willem III in 1647

een menselijk trekje toen die plaatsvond op de 27^e verjaardag van de bruidegom. Bijna 350 jaar later stierf in Parijs de toen 36-jarige Lady Di (Diana Frances Spencer).

De van prins Charles gescheiden, maar door velen geliefde prinses was de moeder van William en Harry. Haar dood kwam wereldwijd aan als een mokerslag. Menigeen herinnert zich nog waar hij/zij was of wat hij/zij deed, toen het nieuws bekend werd. Zoals eerder gebeurde bij de moord op John Fitzgerald Kennedy of de eerste astronauten op de maan. In eigen land waren de nieuwjaarsbrand in Volendam en de vuurwerkramp in Enschede ook zulke momenten. En 9/11, 11 september 2001, New York. Hoe dan ook, op 1 juli van dit jaar zou de *Roos van Engeland* – bezongen door Sir Elton Hercules John tijdens haar uitvaartdienst – de leeftijd hebben bereikt van 60 jaar. Op het moment van opstellen van deze rubriek is het best spannend of en hoe haar twee zonen samen het herinneringsbeeld van haar gaan onthullen. De broers zijn door het huwelijk van Harry met actrice Meghan Markle nogal uit elkaar gedreven. Tussen Engeland en de Verenigde Staten zit onverbreekelijk en symbolisch ook een zee van afstand: de Atlantische Oceaan.

De van prins Charles gescheiden, maar door velen geliefde prinses was de moeder van William en Harry. Haar dood kwam wereldwijd aan als een mokerslag. Menigeen herinnert zich nog waar hij/zij was of wat hij/zij deed, toen het nieuws bekend werd. Zoals eerder gebeurde bij de moord op John Fitzgerald Kennedy of de eerste astronauten op de maan. In eigen land waren de nieuwjaarsbrand in Volendam en de vuurwerkramp in Enschede ook zulke momenten. En 9/11, 11 september 2001, New York. Hoe dan ook, op 1 juli van dit jaar zou de *Roos van Engeland* – bezongen door Sir Elton Hercules John tijdens haar uitvaartdienst – de leeftijd hebben bereikt van 60 jaar. Op het moment van opstellen van deze rubriek is het best spannend of en hoe haar twee zonen samen het herinneringsbeeld van haar gaan onthullen. De broers zijn door het huwelijk van Harry met actrice Meghan

Markle nogal uit elkaar gedreven. Tussen Engeland en de Verenigde Staten zit onverbreekelijk en symbolisch ook een zee van afstand: de Atlantische Oceaan.

Wijsneus

Jop, de anderhalve-turf-peuter uit een vorige Dukenburger is intussen enkele maanden ouder. Klimmen en klauteren staan hoog genoteerd bij de dreumes. 'Jop, ik heb je nu drie keer gewaarschuwd, straks val je van die bank af. Ik laat je mooi liggen, ook al piep je nog zo hard.' Jop: 'Piep, piep, piep.'

Dukenburg in stukjes

DUURZAAM WONEN

Informatie en inspiratie

Op woensdag 19 mei heeft de gemeente Nijmegen 'DUURZAAM WONEN, informatie en inspiratie' in Winkelcentrum Dukenburg geopend. U bent van harte welkom voor informatie en inspiratie rondom energie besparen en duurzaam wonen. U vindt ons naast de Pronkwinkel.

De locatie is een doorlopende ontmoetingsplek waar u laagdrempelig:

- betrouwbare informatie ophaalt over hoe u bespaart op uw energierekening,
- inspiratie opdoet rondom koken op een inductiekookplaat of duurzame energietechnieken,
- elkaar en een adviseur kunt spreken over:

- een toekomst zonder aardgas,
- wat u nu zelf al kunt doen,
- andere ontwikkelingen die u aan het hart gaan in Dukenburg (bijvoorbeeld rondom het winkelcentrum, station of de nieuwbouw op de ROC-locatie).

Openingstijden: dinsdag, woensdag en donderdag van 9.00 tot 12.30 uur.

De adviseur Duurzaam Wonen (Energie-loket) van gemeente Nijmegen is elke woensdagochtend aanwezig. U kunt dan rekenen op betrouwbaar advies op maat en subsidiemogelijkheden. Wilt u een afspraak maken buiten deze openingstijden? Dat kan via www.nijmegen.nl/ adviesgesprek.

Komt u ook een kijkje nemen? De eerste veertig bezoekers krijgen een gratis led-lamp cadeau. Tot dan!

Tekst en foto: Tom Verhoef, gemeente

EERSTE STAPPEN STADSVERWARMING

Links het grasveld waar verdeelstation en tijdelijke warmtecentrale komen, rechts Van Schuylenburgweg

Aan de Van Schuylenburgweg ter hoogte van de 22^e straat Tolhuis komt het eerste verdeelstation voor stadsverwarming in Dukenburg. Vooruitlopend op de uitrol van stadsverwarming vanaf de ARN in Weurt komt hier ook een tijdelijke verwarmingsunit.

Verdeelstations

De hoofdtransportleiding vanaf de ARN komt van Lindenholt langs de Van Schuylenburgweg. Van hier komen de aftakkingen. Daarom zullen op veel plekken in de wijken verdeelstations komen. Vergelijkbaar met elektriciteitshuisjes. Tolhuis staat niet op de lijst om als een van de eerste wijken van het gas af te gaan. De nieuwbouw in de 27^e en 28^e straat Tolhuis is de reden dat dit project naar voren geschoven wordt.

Voorlopige voorzieningen

Omdat de hoofdtransportleiding voor de stadsverwarming nog aangelegd moet worden heeft men gekozen voor een voorlopige warmwatervoorziening voor de nieuwbouw in de 27^e en 28^e straat. Hiervoor wordt een verwarmingsunit bij het verdeelstation geplaatst. Deze unit bestaat uit een zeecontainer waarin zeven cv-installaties voor warm water gaan zorgen. Zo voorkomt men een tijdelijke aanleg van een gasleiding en prijs-opdrijvende cv-installaties in de woningen. In de nieuwe Tolhuisbuurt kan dan direct een stadsverwarmingsleiding aangelegd worden.

Verrassing

Bewoners rond de plek waar het verdeelstation gaat komen waren verrast toen de brief van de bouwer op de deurmat viel. De gemeente had hen niet van tevoren geïnformeerd. Formeel misschien wel juist, maar om mensen te stimuleren over te gaan van gas naar een andere energiebron is het de vraag of dit de juiste weg is. 'Het college van B en W zegt ook overvallen te zijn door dit nieuw te bouwen warmtestation', vertelt raadslid Jean-Paul Broeren op Facebook. En: 'Het college belooft het gesprek met de buurt alsnog aan te gaan.'

Kleurstelling

We lezen nu in de documenten dat de subcommissie Welstand van de Commissie Beeldkwaliteit deze plaatsing in eerste instantie afkeurde. Met daarbij de aanbeveling dat de beide gebouwtjes een 'groen gedekte kleurstelling' moeten krijgen, zodat deze opgaan in de omgeving. Het zal vermoedelijk de bouw niet tegenhouden, maar het lijkt erop dat er naar een meer ingepaste oplossing gezocht moet worden. Voor dit soort bouwwerken is geen aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

Op de hoogte blijven

De Dukenburger blijft dit volgen en updates op de website www.dedukenburger.nl onder dossiers > aardgasvrij.

Tekst en foto: Peter Saras

GILBERT DE BRUIJN: STADSPARK STADDIJK

Al jaren staan er vroeg in het voorjaar: de zeldzame wilde kievitsbloemen. Prachtig rood, wit of geelachtig. Op een koude ochtend stonden ze prachtig in volle glorie. Het staddijkpark is naast een paddenstoelenparadijs ook een plek vol zeldzame bloemen. Dat betekent goed zoeken en langzaam lopen om volop te genieten.

Kies naast de populaire wandelpaden ook eens de minder bekende routes, zoals die vlakbij de A73. Langs het water barst het er van de eendagsvliegen, vlinders en insecten. En als je geluk hebt spot je een grote snoek of karper in het water.

Tekst en foto: Gilbert de Bruijn

HUIS WEEZENHOF

ONS TERRAS IS WEER OPEN!

Sinds woensdag 28 april is het terras van Huis van Weezenhof weer open. Alleen bij droog weer.

De openingstijden zijn maandag tot en met vrijdag van 13.00 tot 16.00 uur.

Hoe weet ik dat het terras geopend is?

Als de oranje vlag buiten wappert betekent dit dat het terras geopend is. U kunt voorafgaand aan uw bezoek (vanaf 13 uur) ook even bellen naar (024) 20 22 147. Als er niet opgenomen wordt is Huis van Weezenhof dicht.

Er mogen twee personen aan een tafel zitten. Het maximale aantal bezoekers bedraagt acht. We werken weer net zoals tijdens de laatste keer dat we geopend waren met pionnen, handen ontsmetten, inschrijven en dergelijke. Uiteraard wordt u geacht bij corona-gerelateerde klachten, zoals neusverkoudheid, hoesten et cetera, ons terras niet te bezoeken.

Tijdens de openingsuren is het ook mogelijk om afvalzakken van de Dar aan te schaffen.

Op donderdagochtend is er het inloopspreekuur van de apotheker tussen 11 en 12 uur en kunt u afvalzakken kopen tussen 9 en 13 uur.

Wij hopen dat u na deze gedwongen lange sluitingsperiode Huis van Weezenhof weer weet te vinden!

Tekst en foto: Huis van Weezenhof

RAADSELTJE: WAT ZIE JE?

Het parkeerterrein bij het Triavium of de Van Rosenburgallee? **Tekst en foto: Anja Strik**

ONDERSCHIEDING VOOR HANS VELTMEIJER

Burgemeester Hubert Bruls vertelt waarom Hans Veltmeijer een onderscheiding krijgt

Dat er iets in het vat zat, had Hans wel door. Er waren veel telefoontjes geweest die hij niet mocht horen. Hans vermoedde dat hij de Waalbrugspeld zou krijgen. Maar dat was het niet. Hans Veltmeijer werd lid in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Hubert Bruls reikte de bijbehorende versierselen uit.

Maandag 26 april zaten dertig mensen - het maximaal toegestane aantal in deze coronatijd - in de Ontmoetingskerk. Ze wachtten op Hans Veltmeijer. Die was naar de kerk gelokt met het verhaal dat er een vergadering was. Zoals vaak ging hij daar samen met zijn vrouw Jacqueline naartoe. Ze werden ontvangen door Nico de Boer met wie ze veel samenwerken. Na een tijdje in een vergaderzaaltje gezeten te hebben leidde Nico ze naar de kerkzaal. Korte tijd later arriveerde de burgemeester en viel alles op zijn plek.

Burgemeester Bruls memoreerde de vele, vele activiteiten die Hans Veltmeijer in en voor Dukenburg gedaan heeft en doet. Hans is ruim vijftien jaar voorzitter/vrijwilliger bij het Bewonersplatform Tolhuis. Hij heeft contact met gemeente, woningcorporaties en wijkprofessionals en organiseert diverse activiteiten voor jong en oud. Daarnaast had/heeft hij diverse functies bij het bewonersplatform stichting De Zevensprong: eerst was hij vice-voorzitter, later voorzitter. Ook regelt hij de financiën. Vanuit de Zevensprong heeft Hans ook jarenlang bijdragen geleverd aan *de Dukenburger*. Hij heeft zich actief ingezet om zwembad Dukenburg te renoveren en te behouden. Hij was voorzitter van de stichting *Dit is... Dukenburg*. Deze manifestatie is de opvolger van het jaarlijkse *Dukenburg Present(eert)*. Voor het 50-jarig bestaan van Dukenburg is de werkgroep *Canon van Dukenburg*

Jacqueline speldt de koninklijke onderscheiding op bij haar man Hans Veltmeijer

Hans Veltmeijer met lintje en bloemen

opgericht, de opgezette website wordt nu up-to-date gehouden. Bij stichting Vakantie Activiteiten Bouwdorp DUUK is hij penningmeester en mede-organisator. Hij verleent ook ondersteuning bij de bouwweek. Ook bij *Duuk en Dinner* is hij penningmeester. Maandelijks wordt een maaltijd verzorgd voor ouderen en vaak kookt hij dan ook.

Na een dankwoord van Hans volgde een samenkomst bij de jeu-de-boulesbaan achter

het wijkcentrum. Collega-Zevensprongbestuurder Janwillem Koten deelde daar een toespraak uit, mede opgesteld door Theo Vermeer. Het motto van hun verhaal was *Gerechtigheid, gerechtigheid, ja grote gerechtigheid*. 'Niet veel Dukenburgers beseffen hoe Hans zich op allerlei gebieden heeft ingezet voor onze wijk.' Ook zij noemden alle functies die Hans bekleedde en bekleedt. En: 'Het opzetten van een historische tentoonstelling in het Huis van de Nijmeegse geschiedenis.' Hans 'heeft een nieuw onderwijsproject toegevoegd, namelijk de begeleiding van de studenten van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen bij hun scriptieonderzoek naar de diverse sociale dimensies in onze wijk. De resultaten van hun werkstukken worden verwerkt in de Canon van Dukenburg.'

'Men zou denken dat Hans voor al zijn activiteiten lof, erkentelijkheid en genoegdoening kreeg. Het tegendeel was vaak waar', constateert Janwillem met spijt. Maar dat is nu veranderd: 'Inmiddels heeft men onze koning ingefluisterd hoeveel je voor Dukenburg hebt betekend. Een koninklijke onderscheiding is je nu deelachtig geworden.'

Tenslotte Hans zelf over deze dag: 'Het was een prachtige bijeenkomst.' Het werd nóg mooier: die middag werd zijn negende kleinkind geboren: Suze Veerle.

Tekst: René van Berlo

Foto's: Jacqueline van den Boom

ONDERSCHIEDING VOOR LOLLE WYNIA

Lolle Wynia, de organist van de Ontmoetingskerk, heeft een koninklijke onderscheiding ontvangen.

Dat was schrikken voor Lolle Wynia maandag de 26e april. Op de dag van de jaarlijkse lintjesregen werd hij met een smoes naar de Ontmoetingskerk gelokt. Daar aangekomen trof hij z'n familie en een aantal vrienden en bekenden aan. Hij had nauwelijks tijd om even op verhaal te komen toen burgemeester Hubert Bruls al arriveerde.

Op de van de burgemeester bekende gloedvolle wijze werd de heer Wynia toegesproken. Uitvoerig werd stilgestaan bij het feit dat hij al meer dan 50 jaar tijdens de wekelijkse kerkdiensten en vele andere activiteiten in de Ontmoetingskerk voor begeleiding op het orgel zorgt. Daarnaast werd stilgestaan bij de vele werkzaamheden die de heer Wynia de afgelopen tientallen jaren als vrijwilliger had verricht. Daarop kon de burgemeester de ceremoniële zin uitspreken 'Dat het de Koning had behaagd hem te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau' en werden hem de daarbij behorende versierselen opgespeld door de echtgenote van de heer Wynia.

Na het maken van de nodige foto's volgde er een korte feestelijke ceremonie, waarin diverse sprekers felicitaties uitspraken en stilstonden bij de verdiensten van de heer Wynia de afgelopen jaren.

Sprekers

Barend de Gooyert sprak als voorzitter van de kerkenraad van de Protestantse Kerk Nijmegen niet alleen zijn waardering uit voor het feit dat de heer Wynia al meer dan 50 jaar als organist aan de Ontmoetingskerk is verbonden. Hij stond ook uitvoerig stil bij een aantal andere vrijwilligerstaken van de heer Wynia binnen de kerk. Zo heeft hij al tientallen jaren voor het onderhoud van de diverse orgels en piano's gezorgd en heeft hij de laatste jaren een zeer inspirerende rol gespeeld bij allerlei technische ontwikkelingen in de kerk, zoals de introductie van de digitale zondagsbrief, de beamerprojectie en live stream uitzendingen van de kerkdiensten en andere online muzikale uitzendingen.

Pastor Joska van der Meer sprak namens de Rooms-Katholieke Kerk waarderende

Lolle Wynia's echtgenote speldt de koninklijke onderscheiding op. Links burgemeester Bruls

Lolle Wynia met koninklijke onderscheiding

woorden over de inzet van de heer Wynia bij met name de registratie en online uitzendingen van de katholieke diensten. Ook vertelde ze dat de afgelopen jaren veelvuldig gebruik is gemaakt van de kennis en kunde van de heer Wynia, niet alleen als organist maar ook op het technische vlak.

Namens de Protestantse Vrouwendienst werd door de voorzitter Mien Poortman stilgestaan

bij de PR-werkzaamheden van de heer Wynia. Talrijk waren de voorbeelden waarbij door de heer Wynia bij de maandelijkse activiteiten voor de ouderen de helpende hand werd geboden. Was het niet bij PR-ondersteuning, dan was het wel bij de begeleiding tijdens de kerst- en paasdiensten.

Remco, de zoon van de heer Wynia speelde nog de *Festlicher Marsch in D van W. Rébikoff* op het orgel. De familietraditie van het bespelen van het orgel is dus al weer doorgegeven aan de volgende generatie.

Emeritus predikant ds. Johan Dorst vertelde nog enkele anekdotes over het samen met de heer Wynia 'op pad' gaan voor huwelijksplechtigheden. Ook werd zijn inzet voor het project Hushe, een onderwijsproject voor een bergdorp in Pakistan, aangehaald. Er werd nog stilgestaan bij de inzet van de heer Wynia bij een aantal maatschappelijke projecten in Dukenburg, zoals bij de opvang van vluchtelingen.

De heer Wynia mag dan ook trots zijn op een welverdiende onderscheiding voor jarenlang vrijwilligerswerk in en rondom de Ontmoetingskerk en bij een aantal langlopende projecten.

Tekst: Harm Jan van der Veen

Foto's: Jacqueline van den Boom

JAAP MOOI

Gouden Marinierspenning

In april is aan de welbekende Dukenburger Jaap Mooi de herdenkingscoid 355 jaar korps Mariniers uitgereikt.

Dat is zeer bijzonder. Dit gebeurde vanwege het 355-jarig bestaan van het korps. Wij willen Jaap van harte feliciteren met deze penning die hierboven is afgebeeld. Jaap heeft in zijn jonge jaren bij dit elitekorps gediend, hetgeen zijn karakter heeft getekend. De training van dit korps is uitzonderlijk hard. Wie marinier wordt heeft een ijzeren gestel en grote wilskracht nodig.

Tekst: Janwillem Koten

ONDERSCHIEDING RENÉ VAN DEN BROEK

De echtgenote van René van den Broek speldt de koninklijke onderscheiding bij hem op

Een ooggetuige vertelde aan de redactie van de *Dukenburger* dat haar huishoudelijk werk op maandag 26 april verrassend werd onderbroken door het tafereel dat zich in de straat afspeelde.

Puur toevallig keek ze naar de strakblauwe lucht met daarin de legendarische oranjezon, die de dag voor Koningsdag al uitbundig scheen. Vanuit een ooghoek zag ze de overburen in hun voortuin. Opa, oma, kinderen en kleinkinderen begroetten daar de persoon die uit een auto stapte. Kijk nou toch, de burgemeester in hoogsteigen persoon! Die het buurgezin symbolisch de handen schudde, ook toen hij de pater familias feliciteerde met de versierselen die horen bij de onderscheiding Lid in de Orde van Oranje Nassau. Het betrof René van den Broek die het lintje verdiende vanwege zijn jarenlange scala aan vrijwilligerswerk bij de Tennis- en Padelvereniging Dukenburg *Smash*, met banen, clubhuis en gezellig verenigingsleven in stadspark Staddijk. Het complete gezin Van den Broek is bij deze sport betrokken. Reden voor de redactie om René, Marijke, hun zonen Pancho en Ivo met gezinnetjes van harte te feliciteren. Geniet samen van dit mooie gebaar en de verse herinnering aan de goudomrande hulde door burgemeester Bruls en gevolg.

De gemeente Nijmegen publiceerde de volgende redenen voor de onderscheiding: 'De heer Van den Broek was 30 jaar als voorzitter betrokken bij TPD *Smash*'70 en Stichting

ting *Smash*'70. Hij besteedt veel tijd aan toernooien, vergaderingen en jeugdbegeleiding. Ook zorgt hij voor zaken als de kassa, archief, het 'afhangbord', de club-app, interne regelgeving. Ook bezoekt hij zieke verenigingsleden. De vereniging heeft door zijn toedoen inmiddels een AED en verenigingsleden hebben een AED-opleiding gevolgd. Jaarlijks kunnen zij de reanimatielessen volgen. De heer Van den Broek was de voortrekker van de feestorganisatie rondom het 50-jarig bestaan van *Smash*'70 en heeft het *Smash* Centerkoor nieuw leven ingeblazen. Extra opbrengsten van het SBO-tennistoernooi gaan altijd naar een door hem uitgezocht goed doel. Momenteel zorgt hij nog voor in- en externe communicatie.'

Tekst: Hette Morriën. Foto's: Niek Antonise

HOCKEY
IETS VOOR JOU?
WIL JE EENS KOMEN KIJKEN OP HCQZ?
MELD JE AAN VIA: WWW.HCQZ.NL/PROEFTRAINING
OF KOM LANGS OP EEN VAN DE OPEN DAGEN:
ZATERDAG 19 JUNI 2021, 10.00-11.00U
ONTWIKKEL JE GRATIS
STREEK ALS JE AL INVAARDIG!
WWW.HCQZ.NL

SLOOP OUDE ALBERT HEIJN IN MEIJHORST

Stenen vlogen over de parkeerplaats, de omgevallen muur

Op vrijdag 16 april startte de sloop van de oude winkel in Winkelcentrum Meijhorst. Vier dagen later dan de planning omdat eerst nog naar mogelijk asbest gezocht moest worden. Dit was niet het geval en op deze vrijdag ging een van de grijpers triomfantelijk met een van de blauwe AH-vlaggen aan de haal als begin van de sloop.

Vanaf 19 april ging het rap, grote happen werden uit het pand ‘gebeten’.

En dan, woensdag 21 april, helemaal plat. Een bijzonder gezicht, voor velen verdwijnen hier ook al die herinneringen. Er stonden werknemers, werkgevers maar vooral veel klanten achter de hekken toch even stil op deze woensdagmiddag bij het weghalen van ‘hun winkel’.

Tegen afspraken in

Maar dan die sloop, tegen alle afspraken in werd er toch gewerkt aan de zijde waar mensen liepen. Langs de achterkant van de oude winkel was een noodweg aangelegd van en naar het wijkcentrum, het zwembad en de supermarkt. Deze noodweg liep strak langs deze achtermuur. Afspraak was dat dit gedeelte op een morgen voor openings-tijd omgetrokken zou worden. Toch moest en zou die laatste spant weg en hiermee was het verband uit het resterende stuk winkel. Als gevolg hiervan stortte het laatste stukje dak in en drukte de achtermuur naar buiten op de noodweg.

Geluk gehad

‘Er mag van geluk gesproken worden dat hier niets ergers gebeurde’, vertelde een ambtenaar die ter plekke kwam controleren. En: ‘Niet de gemeente maar de bouwer is verantwoordelijk voor afzettingen en verkeersregeling.’

Dat deze verantwoordelijkheid bij de bouwer of sloper gelegd kan worden is niet altijd zeker. De rechter blijkt volgens uitspraken ook te kijken naar uitvoering van gemaakte afspraken. Meer duidelijkheid hierover is gewenst omdat er vaker incidenten zijn geweest.

Stilgelegd

Donderdag 22 april is de sloop enige tijd stilgelegd in verband met het bijna-ongeluk door het omvallen van de achtermuur op woensdag 21 april. Met de aftocht van één van de twee grijpers zijn de sloopwerkzaamheden van de oude Albert Heijn in Meijhorst weer hervat volgens vergunning. Ook werden nu meer hekken geplaatst en doeken in de hekken gehangen om stof en opspattende stenen te weren.

Begin mei was de aannemer volop bezig met de herinrichting van het terrein en de aanleg van de parkeerplaatsen.

Foto’s van de sloop van de oude Albert Heijn Meijhorst op Facebook/Meijhorst.

Tekst en foto: Peter Saras

OP HET LAATST

Zorgen voor je naaste in zijn laatste levensfase? Dat is toch vanzelfsprekend!

Als u zorgt voor iemand die binnenkort zal gaan sterven dan is dat een zware taak, zowel lichamelijk als emotioneel. De meeste mantelzorgers zijn gedreven, gaan vaak tot het uiterste en vergeten daarbij om voor zichzelf te zorgen.

‘Ik verlegde mijn grenzen steeds verder als het gaat om zorgen voor mijn partner’, vertelt mantelzorger Marieke. ‘Je staat niet stil bij de mogelijkheid dat je hulp kunt vragen.’

Vrijwilligers van VPTZ zijn speciaal opgeleid om te ondersteunen en te ontlasten. Zij nemen voor heel even de zorgtaken van de mantelzorger over. ‘De hulp van de VPTZ heeft er voor gezorgd dat ik twee keer per week even kon uitwaaien. Ik kon heel even opladen en dat hielp mij om deze zware fase aan te kunnen’, aldus mantelzorger Marieke.

Wat kunt u van deze vrijwilligers verwachten? De vrijwilligers van VPTZ kiezen er bewust voor om ondersteuning te willen bieden aan mensen die op korte termijn gaan sterven. Ze worden zorgvuldig geselecteerd en opgeleid. Ze bieden geen professionele zorg, maar willen mantelzorgers voor even ontlasten door te waken bij de zieke, zowel overdag als ’s nachts. Zij geven tijd, aandacht en emotionele steun met een luisterend oor, een helpende hand en een wakend oog.

Kunt u de hulp van vrijwilligers gebruiken? U kunt rechtstreeks (of via uw thuiszorgorganisatie of huisarts) contact met VPTZ opnemen (06 13 21 07 31). Een coördinator maakt een afspraak met u voor een kennismaking. Tijdens dat gesprek wordt onder andere gekeken naar welke hulp nodig is, hoe vaak en op welke dagen en tijdstippen. Na het kennismakingsgesprek wordt zo snel mogelijk (vaak binnen 48 uur) de eerste vrijwilliger bij u ingepland.

Geen hulp nodig, maar wel hulp bieden? Dat kan ook! Bij VPTZ kunnen ze altijd nieuwe vrijwilligers gebruiken. U kunt zelf aangeven wanneer u beschikbaar bent. Voordat u aan de slag gaat volgt u eerst een training. Meer info? Kijk op www.vptzrijkvannijmegen.nl.

Tekst: VPTZ Thuis Waken

OVERBRUGGEN

Via bruggen in stilte wandelend van Nijmegen-Dukenburg naar Waalkade

Voor het zevende jaar op rij kun je met Pinksteren gezamenlijk in stilte wandelen en daarin verbondenheid ervaren, met jezelf, met elkaar, met de stad Nijmegen en via bruggen met *de overkant*. Ga je mee op Tweede Pinksterdag, maandag 24 mei?

Je kunt ook een gedeelte meelopen. En de tocht is geschikt voor als je bent aangewezen op een vervoermiddel zoals scootmobiel of step en dergelijke. Dan maak je bij *de Oversteek* een ommetje via de op- en afrit van de brug.

De route begint bij het busstation Nijmegen-Dukenburg (ter hoogte van reclamezuil rondom). De wandeltocht is ongeveer 13 kilometer en gaat langs het Maas-Waalkanaal tot aan de Weurtse sluis door het groen, via het rivierpark van Waal en Spiegelwaal naar het Labyrint op de Waalkade (10 minuten lopen naar bus- of NS-station).

Samenkomst 10 uur (vertrek 10.15 uur), eindtijd ongeveer 14.30 uur. Tussendoor passeren we heel wat bruggen en zijn er enkele pauze- of bezinningsmomenten. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Voor verdere informatie en aanmelden ga naar hetzesdegeluk.nl/stiltewandeling-overbruggen

Tekst: Anja Strik. Foto: Piet Thissen

GFT? DAAR WINNEN WE COMPOST MEE!

De komende tijd gaan wij (Dar) samen met de gemeente Nijmegen aan de slag met acties voor het verbeteren van de kwaliteit van het groente-, fruit- en tuinafval (gft-afval). In verschillende wijken in Dukenburg lopen deze acties al.

Gft-afval gebruiken als grondstof

Het is belangrijk om de kwaliteit van het gft-afval te verbeteren. Gft-afval is een belangrijke grondstof. Als we gft-afval goed scheiden kunnen we dit gebruiken als grondstof voor nieuwe producten. Zoals compost of groengas. Op groengas rijden de bussen in de regio. Je kan dus op je eigen bananenschil rijden als je de bus pakt.

Helpen bij afval scheiden

Het scheiden van gft-afval gaat soms nog mis. We merken dat bewoners kleine fouten maken bij het scheiden van hun gft-afval. Dat is zonde. Daarom helpen we graag. Tijdens de acties gaan we de wijk in met afvalcoaches. De afvalcoach informeert hoe je gft-afval beter kan scheiden. Bijvoorbeeld door stickers uit te delen. Hier staat op wat wel en niet in de gft-container mag. Ook kijken zij in de gft-container om te zien of het gft-afval in de container vervuild is. Is dit het geval? Dan hangt de afvalcoach er een hanger aan. Hier staat op wat wel en niet in de gft-container mag. Zo komen we samen meer te weten over gft-afval scheiden.

Acties in de wijk

We zien dat de acties werken. Steeds minder gft-containers zijn vervuild. Dus steeds meer mensen scheiden beter hun gft-afval. Dat is goed om te zien. Sommige inwoners

zijn soms negatief over de acties. Het is natuurlijk vervelend als wij jouw gft-container niet legen. Daarom legt de afvalcoach met de hanger altijd uit waarom wij de container niet legen. Zodat wij de gft-container de volgende keer weer legen.

Waar hoort welk afval

Twijfel je soms welk afval waar hoort? Kijk in de afvalwegwijzer op www.dar.nl/afvalwijzer of in de Dar-app.

Wijkregisseur positief over actie

Het afvalprobleem in Dukenburg verdient aandacht vindt wijkregisseur Maryse: 'Ik vind het heel goed dat we deze acties doen. Waar ik me soms over verbaas is toch wel de vervuiling die je ziet bij alle afvalsoorten. Dat is zo zonde. Ik snap dat niet. In de ene wijk is dat ook veel meer dan in de andere wijk. Ik weet ook nooit zo goed waar het door komt. Is het slecht gedrag of weten mensen het gewoon niet?'

Maryse geeft aan dat zij denkt dat de kracht in de herhaling zit. Mensen erop blijven wijzen dat afval scheiden belangrijk is en hoe zij dat het beste kunnen doen. 'We moeten dit samen doen. We krijgen meldingen van bewoners die last hebben van bijvoorbeeld ratten en zwerfafval. De gemeente Nijmegen en Dar moeten dan met oplossingen komen. Maar vaak ligt het ook bij de bewoners zelf. Ongedierte komt af op rondslingerend afval. Ik vind het goed om te zien dat de acties werken. Ga zo door. We blijven hier met elkaar aandacht voor houden.'

Tekst: Lieke Boven, Dar. Foto: Dar

GROENTETAART VOOR THUISWERKOUDEERS

Bestellen & afhalen!

Huiskamer-restaurantje
Aan Tafel
Aldenhof 12-43

-Hartige
groentetaart of
-Banaanbrood
-Appelcake.
(ook glutenvrij of
lactosevrij)

Zolang de coronamaatregelen van kracht zijn, bak ik in mijn huiskamerrestaurantje voor ouders die thuiswerken met de kinderen om zich heen. Elke vrijdag hartige groentetaarten, banaanbrood met blauwe besjes en ronde appelcake (biologische producten).

Dit doe ik al vanaf januari 2021. Het voelt goed om met deze kleine activiteit ouders een beetje te ontlasten na een drukke thuiswerkdag. Ik vind het leuk dat een aantal moeders al terugkomt voor een volgende bestelling. De vijftigste taart komt binnenkort uit mijn kleine oventje. Zo is al doende het bakken een heerlijke hobby voor me geworden. Bovendien is een gesprekje met aardige mensen best welkom nu ook ik niet veel mensen zie.

Glutenvrije of lactosevrije taart kan men ook bestellen. Die bak ik op de woensdagen. Elke groentetaart is stevig, weegt 1 kilo en bevat alle nodige voedingsstoffen voor een warme maaltijd. De taart is voor vijf volwassenen of zeven kinderen. Alles

is goed in te vriezen. Ik bak meestal met weinig toegevoegd zout en suiker. De prijs (kostprijs) varieert tussen 6 euro en 12 euro.

Proberen

Wil je dit eens proberen, dan kun je bestellen via aldenhofaantafel@gmail.com tot uiterlijk daags van te voren 12.00 uur. Het afhaaladres is Aldenhof 12-43. Op de Facebookpagina *Huiskamerrestaurantje Aan Tafel* staat meer informatie over dit bakproject - Aandacht Voor Elkaar - in coronatijd. Wees welkom! Tot ziens in Aldenhof bij *Aan Tafel*.

Oproep

Ik ben op zoek naar een tweedehands gasfornuis met een heteluchtoven onderin, want mijn kleine Moulinex-oventje is erg aan het verslijten. Als iemand met de gouden tip komt krijgt die een hartige groentetaart of gebak cadeau. Hopelijk komt die gouden tip uit Dukenburg.

Tekst: Angela van der Mast

Foto's: Huiskamerrestaurantje Aan Tafel

KOOP GIFVRIJ

IVN Rijk van Nijmegen, Operatie Steenbreek Nijmegen en FLORON zijn een campagne gestart om de Nijmeegse burgers te stimuleren om in plantenwinkels te vragen naar gifvrij geteelde planten, bloemen, zaden en bloembollen

Koop gifvrije planten, bloemen en bloembollen

Regelmatig kunt u in de krant lezen dat het slecht gaat met de soortenrijkdom. Nog nooit zijn zoveel soorten in zo'n korte tijd uitgestorven. Hoe dat komt is een ingewikkeld verhaal. Maar een belangrijke oorzaak ligt in het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Wat u misschien niet weet is dat ook tuinplanten, bloemen en bloembollen vaak met veel bestrijdingsmiddelen zijn geteeld. Gelukkig zijn er steeds meer gifvrije producten. U kunt helpen door in tuincentra en bloemenwinkels gifvrije producten te kopen en zelf geen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken in uw tuin.

De bloemenwinkels en kwekers proberen al minder gevaarlijke stoffen te gebruiken. Als klanten steeds vragen om gifvrije producten zal hen dat enorm stimuleren.

Tekst: Ria van Pelt, IVN Rijk van Nijmegen, Ingrid Kerkvliet, Operatie Steenbreek Nijmegen, en Baudewijn Ode, FLORON. Foto's: Sjon

NATUURLIJK

Aanmelden voor expositie natuurfotografie

Woensdag 15 september start in Wijkcentrum Dukenburg een grote foto-expositie met werk van de hobbyfotografen in Park Staddijk.

Vind jij het leuk om eens je natuurfoto's te exposeren? Dan is dit de kans om je mooiste foto's aan een groot publiek te laten zien in het Atrium van Wijkcentrum Dukenburg. We hanteren geen strenge kunstregels. Er is beperkt plaats voor ongeveer 300 foto's. De expositie blijft drie maanden.

Hoe kun je meedoen?

1. Meld je aan bij de cultuurtafeldukenburg@gmail.com.
2. Op één van je foto's moet een herkenbare locatie in Dukenburg te zien zijn. Bijvoorbeeld een bruggetje, waterpartij, landschap, wegwijzer of vanaf een gebouw. Alles kan: macrolandschap, dieren. Kies dus je favoriete foto naar eigen smaak.
3. Druk je foto (maximaal drie stuks) af op A3- of A2-fotopapier.
4. Plaats je foto in een eenvoudig lijstje.
5. Aan de achterzijde moet een ophangbevestiging zijn.
6. Zet je naam achter op de lijst en ook de locatie waar de foto is genomen.
7. Op *dinsdag 14 september* kun je foto('s) inleveren in het Atrium van Wijkcentrum Dukenburg, Meijhorst 70-39 tussen 11.00 uur en 13.00 uur. Dus no- teer die datum alvast.

Mocht je het leuk vinden om ook eens een expositie in te richten meld je gerust aan. Deelname aan de expositie is gratis. Voor vragen en technische dingen in verband met de expositie mail je naar cultuurtafeldukenburg@gmail.com of bel 06 27 12 53 86.

Tekst: Angela van der Mast, cultuurtafel, en werkgroep Expo-At

AUTO'S LANGZAMER RIJDEN IS VEILIGER

Op woensdag 28 april vond eindelijk de afsluiting plaats van het Move-project in Meijhorst. Leerlingen van groep 8 van de basisschool De Meiboom wilden in dit project aandacht vragen voor de verkeersveiligheid in de wijk.

Dit schooljaar kwamen de kinderen van groep 8 in vier lessen samen met vijf Nijmeegse studenten van roeivereniging N.S.R.V.*) Phocas in een Move-project. Het project startte al in oktober 2020, liep wat vertraging op door de lockdown. Januari 2021 wilde men het project beëindigen. Dat liep anders. Ondertussen is er hard doorgewerkt met de klas en studenten. Woensdag 28 april vond de feestelijke af-

sluiting plaats en werd het resultaat onthuld. Met de bovenbouw was er eerst een bijeenkomst op het schoolplein, er kwamen 'speech-jes' en er werd gedanst. Met de klas werden verkeersborden onthuld, waarschuwingen op straat gespoten met milieuvriendelijke verf en geflyerd.

Waarom hebben jullie voor het waarschuwen van het verkeer gekozen?

'Als de auto's langzamer rijden, wordt het voor ons veiliger, meneer!'

*) N.S.R.V.: Nijmeegse studenten roeivereniging. In *de Dukenburger* 1 van 2021 staat op pagina 36 meer over dit project.

Tekst en foto's: Peter Saras

In de projecten van Stichting Move ontdekken kinderen hun talenten en welke waardevolle positie zij kunnen innemen in de samenleving. In alle Move-projecten staat ontmoeting centraal: kinderen, jongeren en studenten ontdekken samen andere leefwerelden en verbreden hun perspectief. Het Move-project in het basisonderwijs is het meest uitgevoerde project van deze stichting in Nijmegen. www.stichtingmove.nl. Dit project is tot stand gekomen mede dankzij de steun van woningcorporatie Talis.

ONKRUIDBESTRIJDING MET RESTWARMTE

In de wijken Aldenhof en Meijhorst gaan men in een proef gebruikmaken van restwarmtewater voor het bestrijden van onkruid.

Dit water wordt opgehaald bij de *Bio Energiecentrale* in Duiven en komt met geïsoleerde opslagtanks naar Dukenburg. Vervolgens zal het water van '99+-graden' gebruikt worden op dezelfde manier als met de WAVE-machines op de verharding in de wijken. Het oppervlak dat behandeld kan worden met de geïsoleerde tank is veel groter door het onafgebroken werktempo dat dan mogelijk is. De vernieuwing zit in het gebruik van restwarmtewater, het warme water wordt op locatie 'kant en klaar' gebruikt en er zijn geen extra stookkosten nodig om het water te verwarmen en op tem-

peratuur te houden. Het water in de tanks heeft vanaf het moment van tanken een warmteverlies van 1 tot 2 graden per 24 uur. De tanks hebben een overdruk van 1 bar en hierdoor ligt het kookpunt van water ook hoger. De uiteindelijke verwerkingstemperatuur zal rond de 98-99 graden liggen. Aan het einde van het seizoen bekijkt men de voor- én nadelen van deze manier van werken. (Bron Dar)

WAVE-techniek

Thermische onkruidbestrijding, oftewel onkruid doden met heet water, is gebaseerd op het overbrengen van energie op de plant, waarbij de celstructuur van de plant wordt vernietigd.

Tekst en foto: Peter Saras

NIEUW OP WEBSITE

Onder de kop dossiers op onze website www.dedukenburg.nl brengen we Dukenburgse schoolinformatie. Zo vind je hier alle adressen, telefoonnummers en websitelinks van alle Dukenburgse scholen op rij. Ook brengen we hier alle artikelen over of met Dukenburgse scholen die de afgelopen tijd door ons zijn gepubliceerd.

De scholen kunnen actuele informatie aanleveren die de redactie dan kan plaatsen.

Zeven scholen

Zeven wijken, zeven scholen, zeven keer de spil van de wijk. Vroeger was het normaal. Je ging naar de school in je eigen wijk. Die school was dan ook echt een afspiegeling van die wijk. De scholen werden beter, onderwijs uitgebreider, de kijk op de wereld ruimer en jonge mensen mondiger. Gevolg: ouders werden mondiger en gingen eisen aan de school stellen, aan het soort onderwijs. Kinderen werden aangemeld in andere wijken als gevolg van de keuze voor die andere school. Maar tegelijk werd die keuze ingewikkelder voor velen. *De Dukenburger* wil op zijn website een platform creëren waar men vergelijken kan. Natuurlijk zijn we ook afhankelijk van de input van scholen. We hebben ze aangeschreven.

Ga kijken

Hoe kom je er: ga naar www.dedukenburg.nl klik op de knop 'dossiers', klik dan op 'scholen in Dukenburg'. Alle Dukenburgse scholen vallen onder de overkoepelende organisatie *Conexus*.

Tekst: webredactie de Dukenburger

Foto: Peter Saras

GEPRINTE BRUG KRIJGT VORM

Foto: Jacqueline van den Boom

STADSLANDBOUW

Kop van Malden

Wist u dat er iets moois opbloeit op de Kop van Malden? Kop van Malden is een gebied dat ligt tussen Nijmegen en Malden. Hier worden door verschillende ondernemers producten met liefde voor mens en natuur geteeld, geplukt, verkocht en geconsumeerd.

U vindt er voedselbossen, zelfoogsttuinen, ecologische bloementeelt en regeneratieve landbouw. Ook is lunchen, winkelen en CO₂-neutraal vergaderen mogelijk. Hoewel wij zo divers zijn, maar tegelijkertijd de liefde voor mens en natuur delen, hebben we ons verenigd onder de naam *Stadslandbouw Kop van Malden*. Samen nodigen we u uit kennis te komen maken.

Bent u geïnteresseerd in lokale, duurzame producten of bent u nieuwsgierig naar hoe wij werken en waarom we dat zo doen? Dan bent u welkom om zelf op ontdekkingsstocht te gaan. Er zijn verschillende opties. Voor iedereen die spontaan een kijkje wil nemen: we hebben een route uitgestippeld van nog geen 5 kilometer waarbij u langs alle initiatieven komt. De kaart vindt u op www.KopVanMalden.nl.

Natuurlijk kunt u deze wandeling of fietstocht op ieder gewenst moment afleggen. Bij iedere locatie staat informatie, maar niet ieder terrein is vrij toegankelijk. Als u interesse heeft in het bezoeken van een specifieke ondernemer, kijk dan even op onze site voor bezoeken en de activiteiten.

Volgt u liever onze begeleide wandeling langs alle acht landbouwprojecten? Neem dan deel aan de tweewekelijkse rondleidingen van anderhalf à twee uur. Op onze site kunt u zich aanmelden voor verschillende data.

Mochten de omstandigheden het toelaten, dan sluiten we in 2021 het seizoen af met een oogstfeest. Specifieke details volgen nog, maar er valt hier zeker veel te zien en te proeven. Houd de site in de gaten voor updates. Wees welkom!

Tekst: Geerte de Bruijne

BUURTZORG VOOR WEEZENHOF

Wijkverpleging is verpleging en verzorging in de eigen omgeving. Deze zorg kan nodig zijn vanwege bijvoorbeeld ziekte of een lichamelijke beperking. De zorg kan thuis worden gegeven, op het werk of op de dagbesteding.

Samen met onder meer de huisarts, fysiotherapeut, diëtiste en de gemeente is wijkverpleging gericht op zelfredzaamheid. We streven ernaar mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen ondanks ouderdom, ziekte of beperking, maar ook om mantelzorg te ontlasten.

Buurtzorg is een thuiszorgorganisatie die met kleine teams, bestaande uit (wijk)verpleegkundigen en leerlingen, zorg levert aan huis. We zijn gestart met een nieuw team in de gemeente Heumen en Weezenhof in Nijmegen.

Wat we doen

- Hulp bij het aan- en uitkleden, wassen, douchen en verzorging van de huid.
- Verpleegtechnische zorg zoals wondverzorging, stomazorg, katheteriseren.
- Coördineren van zorg, signaleren van mogelijke problemen en coaching, bijvoorbeeld bij ondersteuning van zelfmanagement en eenzaamheid.
- Preventieve zorg om aandoeningen, beperkingen of verslechtering van de gezondheid te voorkomen.
- Casemanagement bij hartfalen, zorg na

een operatie of revalidatie en in de laatste levensfase.

Zorg aanvragen

U kunt zelf contact opnemen met ons op het moment dat dat nodig is. Er is geen verwijzing nodig van bijvoorbeeld de huisarts. Onze medewerkers komen bij u thuis en kijken samen met u naar wat er aan zorg nodig is en wie de zorg moet leveren.

Wat het kost

Meestal wordt wijkverpleging vanuit het basispakket vergoed. Er geldt dan geen eigen bijdrage voor de zorg in de eigen omgeving. Ook het eigen risico geldt niet voor deze zorg.

Informatie

Vragen of kennismaken? Neem contact op voor een afspraak: 06 82 88 72 64.

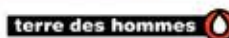
Tekst en foto: Buurtzorg Heumen

Onze winkel is weer geopend!

Heeft u ons net zo gemist als wij u?
Kom dan snel weer eens binnen lopen!

Terre des Hommes Nijmegen
Malvert 70-21

MA/DI/WO/ZA 12.00-16.00 UUR
DO EN VR 10.00-16.00 UUR

www.terredeshommes.nl/winkels/nijmegen

DE STAD BEN IK

Hoe rijk kun je zijn?

Waarom in vreemde verre oorden de kunst van het gewaar zijn, bewonderen, verwonderen beoefenen als ik thuis wil komen bij mijzelf. Geen Verweggistan, Santiago de Compostela of Nepal; om te pelgrimeren heb ik de weg in mijzelf te gaan, te gaan waar deze weg mij leidt door de straten van mijn stad, mij het meest nabij.

Over paden, door steegjes, achterommetjes en gewoon midden op de weg, door woonwijken met alleenstaande huizen gekloond of uniek, woningen in rijen en omhoog, plat, puntig en rond door parken, plantsoenen, bospercelen, industrieterrein, havengebied, bedrijventerreinen, langs het kanaal en de Waal. Overall kom ik mijzelf tegen.

Zo begint het gedicht *De stad ben ik*. Ik (Anja) schreef het nadat ik in 2008 alle (toenmalige) straten van Nijmegen had gelopen. Soms voetje voor voetje, soms met flinke tred, soms weken niet, soms een paar dagen achtereen. Het tempo werd gedictieerd door mijn conditie vanwege een burn-out. Vermoeidheid is mijn metgezel gebleven. Maar niet mijn enige, want er is inspiratie genoeg om het een en ander te ondernemen.

Sinds kort heb ik het idee van 'de stad ben ik' weer opgepakt. Een vriendin (Christeljohn) haakte daar enthousiast op in: 'Mij

lijkt het leuk om samen met jou de stad waar ik woon al lopend te verkennen en niet alleen mijn eigen zintuigen te gebruiken, maar ook een beetje die van jou.' Nu gaan we om de twee weken op pad.

Het is niet de bedoeling dat we alle straten gaan lopen, maar wel door alle wijken struinen met een blik van nieuwsgierigheid. We zijn begonnen in Dukenburg. Een prachtige dag met afwisselend lichte en donkere lichten, zon, fijne sneeuw, hagel en weer zon.

Een impressie van Christeljohn:

*Striemende hagel
Schittering van licht
Woonwagendaken dampen*

Ik had de smaak van het struinen – mijn nieuwsgierige neus achterna gaan – snel te pakken. Zo troffen we in het bosje achter het crematorium een vervallen trekkertentje aan.

*Vervallen tentje
Bosamusement
Of wanhopig woongenot?*

Op de tweede wandeling in Lindenholt moesten we moeite doen om niet steeds in het groen te belanden, want we wilden ook de sfeer in de straten proeven.

*Struin in Lindenholt
Onvermijdbaar groen
tussen Acker, Kamp en Broek*

We voelen ons rijk met geheel Nijmegen als 'onze achtertuin'. De derde wandeling gaat naar Neerbosch-West en West Kanaaldijk. Wordt vervolgd.

Tekst: Anja Strik en Christeljohn Roothans
Foto's: Anja Strik

PIMPELMEES

Zwanenveld, 27 april Foto: Wil Rengers

DUUK

Doorgaan bouwdoorp dit jaar onzeker

Iedereen wil zo graag, maar toch is het nog steeds onzeker of Bouwdoorp DUUK dit jaar door kan gaan.

Normaal zou de inschrijving al geopend zijn maar dat kan gewoon nog niet. Volg hiervoor de website: www.bouwdoorpdruk.nl en de facebook pagina van Bouwdoorp DUUK.

Hierop zal bekend gemaakt worden of en zo ja in welke vorm er een bouwdoorp komt. Ook zal via de website en facebook bekend gemaakt worden wanneer en hoe bij doorgaan van het bouwdoorp de inschrijving gaat plaatsvinden. Streefdatum voor het dorp is van 21 t/m 25 augustus.

Tekst en foto: Peter Saras

VOORJAAR

Aldenhof, 9 mei Foto: Harry Janssen

KABELS STADDIJK

Van 25 januari tot begin mei heeft Spie Infratechniek alle kabels van de openbare verlichting in park Staddijk vernieuwd. Er waren steeds meer storingen waardoor grote delen van het park en de wegen rondom het park regelmatig in het donker kwamen. De hinder door de graafwerkzaamheden bleef beperkt. Nog voor het (hopelijk) mooie zomerweer zijn de werkzaamheden afgerond en kan er weer gras over de graafplekken groeien.

Tekst: Peter Saras

Duukjes

Duukjes zijn gratis, niet-commerciële advertenties voor lezers van de Dukenburger. Ook een advertentie plaatsen? Mail naar info@dedukenburger.nl.

Wandelmaatje gezocht

Mijn naam is Els Sengers. Ik ben zwaar spastisch en 67 jaar. Nu het weer mooi weer wordt, ben ik op zoek naar een wandelmaatje. Het liefst zou ik op woensdagmiddag willen wandelen. Lijkt jou dat ook leuk? Mail me dan op elssengers@gmail.com. Ik hoor graag van je!

'ALICE'S ADVENTURES UNDER WATER'

Nieuw vervolg op Lewis Carrolls *Alice in Wonderland*-boeken

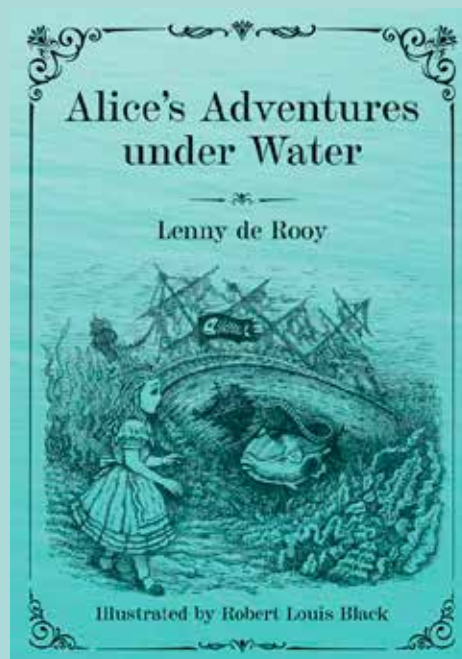
Uitgegeven in het kader van 150 jaar 'Through the Looking-Glass'

Velen van ons zijn bekend met Lewis Carrolls tijdloze boeken *De avonturen van Alice in Wonderland* (1865) en *Achter de spiegel en wat Alice daar aantroef* (1871). Dit jaar vieren we het 150-jarig bestaan van 'Achter de spiegel', oftewel 'Through the Looking-Glass and what Alice found there'.

In het kader van dit jubileum publiceert Millennyum Publications het boek *Alices Adventures under Water*, geschreven door bekende Carroll-expert Lenny de Rooy. Na 150 jaar wachten kunnen we dus eindelijk weer genieten van een nieuw verhaal in de 'Alice'-reeks.

De Rooy's verhaal is geschreven in Carrolls bekende stijl, maar zit volgestopt met een groot aantal volledig nieuwe woordgrapjes, gedichtjes en satire. Ditmaal verkent Alice een onderwaterwereld, waarin ze nieuwe personages ontmoet die haar opnieuw verbazen met hun vreemde logica en gedrag. Het boek bevat bovendien 42 illustraties van Robert Louis Black, die ze tekende in de stijl van John Tennie's oorspronkelijke illustraties.

De Rooy: 'Als kind was ik al geboeid door de avonturen van Alice. Toen ik een tiener was, deed ik onderzoek naar de achtergrond van de boeken en kwam ik erachter dat er zo veel meer achter zit dan je op het eerste gezicht denkt! Ik ontdekte dat Carrolls verhalen heel veel verwijzingen bevatten naar bekende gedichten en mensen uit zijn tijd, politiek, wiskunde, en meer. Ik vind dat een goed vervolg dan ook dit soort verwijzingen moet bevatten, net als diverse andere speci-

fieke "Carrolliaanse" elementen, en dus heb ik geprobeerd die allemaal in mijn eigen verhaal te verwerken.'

Hoewel het verhaal in het Engels is geschreven, is het geschikt voor jong en oud, zelfs voor mensen die Carrolls boeken nog nooit gelezen hebben. Maar hoe bekender je met de boeken bent, hoe meer verwijzingen je zult herkennen in dit verrassend leuke verhaal.

Alice's Adventures under Water is nu beschikbaar als paperback via www.alice-in-wonderland.net/underwater, Bol.com en andere boekhandels. Prijs: 17,50 euro.

Tekst: Lenny de Rooy

Lenny de Rooy woont in Nijmegen en is bekend vanwege haar website Alice-in-wonderland.net, waarop ze informatie over de achtergrond van en analyses over de 'Alice'-boeken verzamelt. Ze beheert de site al bijna 25 jaar en kan inmiddels beschouwd worden als een expert in beide verhalen. Ze werkte mee aan het internationale project *Alice in a World of Wonderlands*, dat als doel had om alle

vertalingen te inventariseren die ooit zijn gepubliceerd, en waarvan het resultaat werd uitgegeven in het jaar waarin het 150-jarig bestaan van *De avonturen van Alice in Wonderland* werd gevierd. Ze initieerde ook het vervolg van dit project: het inventariseren van alle Engeltalige versies van de boeken in de hele wereld, waarvan het bijbehorende boek later dit jaar zal worden uitgegeven.

ACTIVITEITEN DUKENBURGSE WOONCENTRA

Langzaam komt het 'normale' leven terug in de drie Dukenburgse wooncentra De Horizon, De Vlechting en De Wollewei. Het coronajaar heeft er bij sommige centra hard in gehakt maar het liefst praat men nu over vooruitgang.

Bij het normaliseren hoort net als voor de coronatijd de inzet van vrijwilligers. Net als de contacten met de basisscholen in de wijken zorgt dit voor het echte samengaan. Een wervingsactie voor De Vlechting was al behoorlijk succesvol. Maar ook studenten zijn weer welkom met hun projecten, hun 'nut' brengt veel plezier voor de bewoners.

Koning Willem I

Zo kreeg men in maart een e-mail bij De Horizon van drie studenten van het *Koning Willem I College* in 's-Hertogenbosch. Voor hun opleiding moesten ze een activiteit organiseren. De drie bedachten om vanaf een

balkon door bewoners verf te laten gooien op een doek. Om zo een kunstwerk te creëren.

Klodderen

Woensdag 31 maart was het zover. Er werden grote lakens gespannen in de tuin van De Horizon. Het balkon was iets 'te hoog' gegrepen en dat werd snel aangepast naar haalbare maatstaven. Op de gespannen lakens kon vervolgens heerlijk gekloddert en gefloddert worden. Met in verf gedoopte plumeaus en sponzen werd geschilderd. Met plastic lepels werd er verf gegooid tegen de lakens. Zelfs in verf gedoopte ballen werden tegen het witte doek gegooid. Het kon allemaal. Afdeling voor afdeling kwamen bewoners naar de tuin en werd er een eigen kunstwerk gemaakt. Gekleed in plastic poncho en met grote blauwe vuilniszakken over hun benen. Zo bleven kleding en schoenen schoon. En als sluitstuk met de handen in de verf om een handafdruk te maken. Iedereen heeft ontzettend veel plezier gehad en veel gelachen. Het werd een zonnige morgen met mooie resultaten.

Wanneer het weer het toelaat zijn er vaker activiteiten. Regelmatig kunnen de burens dan meegenieten wanneer er weer een optreden in de tuin is.

Tekst: Peter Saras en Martijn Arts
Foto's: De Horizon

TOLHUIS BOUWT

De eerste 'speldenprik' lieten we zien in de *Dukenburg* in februari. Het was een met poedersneeuw overdekt stratenpatroon van de bouwplaats.

Toen, eind januari, was het fundament van het appartementsgebouw net gelegd. Dit zevenverdiepingencomplex heeft zicht op het Steve Bikoplein en de ingang komt aan de 27e straat Tolhuis. Elke drie weken zou er één verdieping bij komen. Die voorspelling klopt, want begin mei waren de bouwwerkzaamheden op de vijfde verdieping aangekomen. Hier komen 42 socialehuurappartementen.

Grondwerk

Voor de passanten leek de rest van het terrein in ruste, maar dat klopte niet. In de grond werd druk gewerkt aan de infrastructuur, riool en alle soorten bekabeling. Begin mei lagen de bouwwegen klaar en waren de bouwputten voor de 17 huizenblokken uitgegraven. Hier aan de toekomstige 27^e en 28^e straat Tolhuis komen 62 huur- en 52 koopwoningen. Deze laatste zijn, volgens de website *Hof van Nijmegen* allemaal verkocht. De verhuur van de 104 huurwoningen start eind 2021 door woningcorporatie Woonwaarts. Deze worden aangeboden via de *Entree*.

Koopwoningen

De bouw van de koophuizen startte begin mei net als eerste met de plaatsing van schroefpalen die het fundament zullen dragen. In de grond worden gaten geboord en direct met beton gevuld. In de verse beton wordt vervolgens de bewapening geperst en na uitharding ontstaat dan een 'heipaal'. De komende Dukenburgers gaan we de bouw verder volgen.

Tekst en foto: Peter Saras

WANDELPRAAJTJE MET WETHOUDER VELTHUIS

In Dukenburg kun je sinds kort op afspraak al wandelend in gesprek met een van de buurtsportcoaches, iemand van Stip, Bindkracht10 of Home-Start. Leuke nieuwe ontwikkeling is dat ook wethouder Bert Velthuis zich beschikbaar stelt voor deze wandelpraatjes.

Vooruitlopend op zijn eerste officiële wandelpraatje is Bert Velthuis met de fiets naar Park Staddijk gekomen voor een interview en foto. 'Ik ben hier niet zo lang geleden nog geweest', zegt hij, als we het park een klein stukje zijn ingelopen. 'Bij dat bankje ligt een schatkistje.' Bert legt uit dat hij sinds de corona-uitbraak een nieuwe hobby heeft: geocachen. Daarbij kun je wereldwijd op zoek naar 'caches' (schatkistjes) op basis van GPS-tracking. Op een topografische kaart op zijn telefoon laat Bert zien waar hij met zijn vrouw zoal geweest is het afgelopen jaar. In en rond Nijmegen wemelt 't van de gekleurde bolletjes, die opgeteld ongeveer 1250(!) gevonden schatten aanduiden. 'Net als veel andere mensen wilde ik tijdens de lockdown in beweging blijven, maar niet doelloos meters maken', zegt Bert. 'Met geocaching loop je van punt naar punt en kom je op de mooiste plekjes.'

Gespreksstof genoeg

Lopen met een doel: dat is kort gezegd ook de insteek van de wandelpraatjes die in Dukenburg sinds februari georganiseerd worden. Bewoners kunnen kiezen met wie ze aan de wandel en tegelijk aan de praat gaan. Bert Velthuis vindt 't een mooi initiatief. 'Ik vind 't leuk en belangrijk mensen te ontmoeten

en ter plekke te horen wat er speelt. Bewoners zijn altijd welkom om een praatje met me aan te knopen, ook over zaken die minder goed lopen.' Met wijken, openbare ruimte, vastgoed, sport en accommodaties in z'n portefeuille is er waarschijnlijk gespreksstof genoeg, denkt Bert. Daarnaast is corona uiteraard een thema. 'Voor heel veel mensen is dat zwaar geweest en was het een eenzame periode. Nu steeds meer mensen gevaccineerd zijn, ziet 't er rooskleuriger uit. Alles wordt gelukkig weer iets normaler.'

Monumentale status

Bert Velthuis en Dukenburg gaan inmiddels bijna 50 jaar terug. Hij heeft een hoge pet op van het stadsdeel en niet alleen omdat z'n 'wooncarrière' hier begin jaren '70 startte. 'Wandel, fiets of rij je door Dukenburg, dan valt direct de ruime opzet op, gecombineerd met heel veel groen. Dat unieke stedenbouwkundige concept gaat meer en meer waardering krijgen, denk ik. Ik verwacht zelfs dat Dukenburg een monumentale status krijgt. Bewoners mogen daar trots op zijn. Dat hoop ik ook tijdens de wandelpraatjes terug te horen. Soms heerst het gevoel dat Dukenburg er minder toe doet. Dat is niet zo. Dukenburg is absoluut reden voor een lach op het gezicht!'

Zin om te kletsen, samen in beweging te komen of heb je een specifieke vraag? Mail naar dukenburg@stipnijmegen.nl en je krijgt een overzicht met welke medewerkers van Stip, Bindkracht10, Home-Start of met welke buurtsportcoach je een wandelpraatje kunt maken.

Wil je al wandelend in gesprek met wethouder Velthuis? Mail naar wijkmanagement@nijmegen.nl

Samen maken we Dukenburg

Dagelijks zetten veel mensen de schouders onder Dukenburg. Dat verdient een podium. Op deze pagina's presenteert de gemeente Nijmegen een mix van persoonlijke verhalen, opvallende ontwikkelingen en handige informatie.

IEDEREEN GENIET VAN NATUURSCHOON IN PARK STADDIJK

Gewapend met de onafscheidelijke fotocamera poseren (van voren met de klok mee) Erik Meeuwse, Iris van Limburg, Johan de Bruijn en Angela van der Mast in Park Staddijk. Erik, Iris en Johan zijn drie van de ruim twintig fotografen die meewerkten aan een bijzonder geschenk.

Ze selecteerden hun mooiste foto's van vier seizoenen Park Staddijk, waarna Angela er vier prachtige films van maakte, speciaal voor bewoners van woonzorgcentra in Dukenburg. 'Het idee ontstond tijdens de strenge coronamaatregelen eind vorig jaar', vertelt Angela. 'Met de collage laten we mensen die minder naar buiten gaan of niet meer naar Staddijk kunnen komen, tóch genieten van natuurschoon.'

Unieke natuur

Iris en Johan hoeven vanuit huis maar over te steken om een rondje Park Staddijk te maken. Erik komt uit Hatert, maar heeft de kilometers er graag voor over. 'In Park Staddijk vind je unieke natuur, zoals de groene specht, vossen en bepaalde paddenstoelsoorten. Het blijft steeds opnieuw prachtig.' Iris: 'Ik ben hier vlakbij geboren en opgegroeid en heb Park Staddijk zien ontstaan. Het is eigenlijk alleen maar mooier geworden in al die jaren. Ik raak hier nooit uitgekeken en -gefotografeerd.'

Beelden zeggen in dit geval zeker meer dan woorden.

De filmpjes van vier seizoenen Park Staddijk (totale lengte ruim 20 minuten) bewonderen? **Scan de QR-code hiernaast of kijk op YouTube.** Zoekterm: **Park Staddijk**. Er zijn ook plannen voor een foto-expositie in wijkcentrum Dukenburg. Nieuw materiaal van Erik, Johan, Iris en allerlei andere bezoekers van Park Staddijk vind je op de Facebookpagina 'Vrienden van Park Staddijk'.

Teksten Wijkmanagement Dukenburg - gemeente Nijmegen

www.facebook.com/NijmegenDukenburg

Foto's © Jacqueline van den Boom

De Zuider Apotheek maakt het u gemakkelijk. Lees alles over de **MedGemak** app. Eenvoudig en snel herhaalrecepten aanvragen wanneer het u uitkomt.

Ga hiervoor naar de website en download de app.

www.mijngezondheid.net

Heeft u nog vragen? Bel uw apotheek of mail naar herhaalrecepten@zuiderapotheek.nl

Zuider Apotheek Nijmegen
St. Jacobslaan 339
6533 VD Nijmegen
T 024 - 3550300

Zuider Apotheek Hazenkamp
Vossenlaan 90
6531 SP Nijmegen
T 024 - 3592535

Zuider Apotheek Malvert
Malvert 5133
6538 DG Nijmegen
T 024 - 3443738

Zuider Apotheek Brakkenstein
Heyendaalseweg 288
6525 SM Nijmegen
T 024 - 2082288

Steeds meer groente- fruit- en tuinafval

Kwaliteit van gft-afval steeds beter

Wij halen steeds meer groente-, fruit en tuinafval (gft-afval) op in Zwanenveld. We zien dat de kwaliteit van gft-afval steeds beter wordt. Veel bewoners doen goed hun best. Hier zijn we erg blij mee. Bedankt en ga vooral zo door!

Wat deden we allemaal?

- ❗ We bekeken meerdere keren de kwaliteit van het gft-afval.
- 👍 Wij hielpen bij het beter scheiden van gft-afval. Bijvoorbeeld met een speciale containersticker.
- 📱 Twijfel je wel eens welk afval waar hoort? Kijk in de Dar app of op www.dar.nl/afvalwijzer. Wij helpen graag!

VoorNijmegen.Nu

De wijsheid ligt op straat!

Wist u dat:

- De gemeente een enquête over aardgasvrij heeft afgenomen onder 3000 woningen
- Er slechts 700 mensen hebben gereageerd
- 81% van de mensen bekend zijn dat hun woongebieden in de toekomst aardgas vrij worden
- 90% hun woning nog verwarmt dmv een CV-ketel
- 72% nog op gas kookt
- Bewoners in Zwanenveld en Lankforst Noord in de eerste plaats financieel ongerust zijn. Er is veelal aangegeven dat de maandelijkse energierekening (door huurders, sociaal en particulier) en de nodige investeringen (door woningeigenaren) wordt gevreesd of niet gedragen kan worden
- Er ook veel twijfels zijn bij het momentum: een deel van de bewoners voelt zich overvallen of vermoedt een hype
- Verklaarde tegenstanders, waaronder veel woningeigenaren, het niet eens zijn met de keuze te stoppen met aardgas. Deze groep geeft meestal tevens aan dat er belangrijkere zaken zijn om aan te pakken in Nijmegen dan het aardgasvrij maken van woningen
- Ruim 37% van de deelnemers aan de peiling reageert negatief op de eventuele komst van een warmtenet in Zwanenveld, een kleine 37% positief, 18% heeft geen mening en 8% plaatst een andere opmerking
- Er van de deelnemers aan de peiling een grote groep waarschuwt voor het ontstaan van een monopolie
- 34% van de respondenten negatief tegenover een warmtenet staat, 41% er nog geen mening over heeft en slecht 25% positief is, maar wel onder voorwaarden
- Het belangrijkste argument om negatief tegenover het warmtenet te staan is dat het een duur systeem is waarbij de kosten afgewenteld op eindgebruiker.

Wist u ook dat:

- In juni de gemeenteraad een besluit neemt over het warmtenet?
- Dat dan vast komt te liggen dat heel Dukenburg 1 warmte kavel wordt
- Dat ook betekent dat als er een warmtenet wordt aangelegd dit gebeurt voor heel Dukenburg.
- Dat de enige bron van dit warmtenet de ARN wordt
- Je hiermee voor de komende 30 jaar afhankelijk wordt van vuil verbranden en een monopolist
- Andere wijken, zoals Bottendaal, juist om deze reden geen aansluiting op de ARN willen
- Er daarmee een slot op toekomstige innovaties op het gebied van warmte wordt gelegd voor heel Dukenburg
Dit, wat ons betreft, veel te voorbarig is

Bron: <https://aardgasvrij.nijmegen.nl/mijn-wijk-aardgasvrij/zwanenveld>

Doe mee, vul in! www.voornijmegen.nu/enquete

Mensen helpen?

Zorg of hulp nodig?

Mensen ontmoeten?

Een idee voor de buurt?

Vragen over regels en papieren?

**STIP
DUKENBURG**
Wijkcentrum Dukenburg

Bel voor een afspraak
024-3502000
ma-vr
9.00-17.00

stip

WWW.STIPNIJMEGEN.NL/DUKENBURG
@StipNijmegenDukenburg

Richt uw woning mooier in met **Wennekers Nijmegen**

**WENNEKERS
NIJMEGEN**

Groenestraat 2A Nijmegen
(hoek St. Annastraat)

T: (024) 356 01 04
E: info@wennekers-nijmegen.nl

Gordijnen, zonwering, vloeren ...en meer

www.wennekers-nijmegen.nl

Dehue
administratie- en belastingconsulent

Administratiekantoor Dehue
"het kantorencentrum"
Kerkenbos 1103b
6546 BC Nijmegen

Telefoon: 024-6637870
E-mail: info@dehue.nl
Internet: www.dehue.nl

Al 25 jaar het betaalbare adres voor uw boekhouding, jaarrekening, salarisadministratie, belastingaangifte, toeslagen, budgetbeheer en overige financiële aangelegenheden.

Verkrijgbaarheid de Dukenburger

De Dukenburger is gratis verkrijgbaar bij de volgende bedrijven en instellingen:

Aldenhof: Lindenberg.
Lankforst: Gezondheidsplein Dukenburg.
Malvert: Jumbo, Scheepers rijwielen.
Meijhorst: Albert Heijn, Ontmoetingskerk, Wijkcentrum Dukenburg, Zwembad Dukenburg.
Staddijk: Trainingscentrum Michi.
Tolhuis: Creatief Centrum Nijmegen-Zuid.
Weezenhof: Cafeteria Çiçek Yeliz, Huis van Weezenhof.
Zwanenveld: Albert Heijn XL, Bibliotheek Zwanenveld, Brood & Bijzaken, Primera, Pronk, Duurzaam Wonen, de Grondel.

WIJ ZIJN ER VOOR **ALLE FIETSERS!**

Bike Totaal **scheepers**
rijwielspecialist

Malvert 70-17
6538 DP Nijmegen
Telefoon 024 - 344 63 23
info@scheepersbiketotaal.nl
www.scheepersbiketotaal.nl

BATAVUS **dutchid** **Gazelle** **Loekie** **MERIDA** **QWIC** **vanraam**
Let's all cycle

**Wij helpen je kind te groeien
wanneer je het zelf niet kan betalen**

Leergeld Stichting Leergeld Nijmegen Postbus 1111, 6501 BC Nijmegen
www.leergeldnijmegen.nl E-mail: info@leergeldnijmegen.nl
 Telefoon **024 323 76 44** Bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 10-12 uur

Fysiotherapie Dukenburg

Met o.a. specialisaties in:

- Bekkenfysiotherapie (volwassenen en kinderen)
- Psychosomatische fysiotherapie
- Manuele therapie
- Oncologische fysiotherapie
- Geriatrische fysiotherapie
- Sportfysiotherapie
- Oedeemtherapie
- Medische fitness
- Echografie
- Orofaciale therapie
- Handtherapie
- Parkinson
- Claudicatio Intermittens
- EPTE

Aldenhof 70-03 • 6537 DZ Nijmegen • 024 3441756
 Weezenhof 55-16 • 6536 EE Nijmegen • 024 3430505
 Meijhorst 60-02 • 6537 KT Nijmegen
www.fysiotherapiedukenburg.nl • info@fysiotherapiedukenburg.nl

'LOS GEBIT NIET MEER VAN DEZE TIJD'

- gratis en vrijblijvend advies
- voor klikgebit
- voor reparaties
- vergoeding zorgverzekeraar

Implantaten kunnen dé oplossing zijn!

BEL: 024 34 309 86

**TANDPROTHETISCHE PRAKTIJK
DUKENBURG**

Aldenhof 70-02 • Nijmegen • 024 - 343 09 86
 HKZ-gecertificeerd • www.jouwgebit.nl

Tandprotheticus Peter Marsman
 Lid organisatie van NederlandseTandprotheticus

Colofon

De Dukenburger is een onafhankelijk blad voor het stadsdeel Dukenburg. Het verschijnt negen keer per jaar en wordt gratis verspreid.

De Dukenburger is mede mogelijk gemaakt door de gemeente. Er is een bijdrage verkregen uit het budget wijkactiviteiten/bewonersinitiatieven van de gemeente Nijmegen.

Adres

Zwanenveld 63-55, 6538 RP Nijmegen
 Telefoon: 06 54 645 175
 E-mail: info@dedukenburger.nl
 Internet: www.dedukenburger.nl
 Twitter: @dukenburger

Redactie

René van Berlo (hoofdredacteur)
 Toine van Bergen
 Toon Kerssemakers
 Janwillem Koten
 Peter van Kraaij
 Hette Morriën
 Peter Saras
 Theo Vermeer

Foto's

Jacqueline van den Boom (www.jvandenboom.com)
 Peter Saras
 Huub Luijten (www.huubluijten.nl)
 Gilbert de Bruijn
 Arthur de Jonge
 Theo Vermeer
 en anderen (zie bij de artikelen)

Vormgeving

René van Berlo

Vaste medewerkers

Jaap van der Bent
 Marije Klijnsma
 Guus Kroon
 Joska van der Meer
 Wil Rengers
 Qader Shafiq
 Trees Versteegen
 Gon van der Werff

Stichtingsbestuur

Ton Strik (voorzitter)
 Qader Shafiq (secretaris)
 Günay Acuner-Kasar (penningmeester)

Drukwerk

Drukkerij Hendrix, Peer
 Oplage: 12.000 stuks

Bezorging

Op alle adressen in Dukenburg met uitzondering van de adressen met een NEE-NEE-sticker
 Klachten over bezorging: info@dedukenburger.nl

Volgend nummer

Kopijsluiting: zondag 13 juni 2021
 Verspreiding: vanaf vrijdag 25 juni 2021

Foto voorpagina

Pieter Föllings bij het Mariabeeldje dat hij zelf plaatste op de plek waar eens boerderij de Mariahof stond (Foto: Jacqueline van den Boom)

INGANG

ftz FYSIOTHERAPIE TOLHUIS-ZWANENVELD

In goede handen voor o.a.:

Sportfysiotherapie, (Long)Revalidatie, Diabetes, Hart en Vaataandoeningen, Overgewicht, Revalidatie na Corona, Artroseklachten, Oedeemtherapie.

Ook in goede handen voor Taping, Dry-Needling en Leefstijl-Coaching.

Wij zijn aangesloten bij het COPD-Netwerk, Chronisch Zorgnet (Etalagebenen), Artrose-Netwerk, Leefstijlcoach-COOL.

Adressen: Zwanenveld 90-80G+H, 6538 SC NIJMEGEN
Tolhuis 33-09, 6537 NH NIJMEGEN

024-3443638

info@fysiotherapie-ftz.nl

www.fysiotherapie-ftz.nl

Ook te vinden op Facebook

Orthodontistenpraktijk Dukenburg
voor kinderen en volwassenen

Trots op je lach

♥ Persoonlijke benadering

📅 Snel een afspraak

📍 Perfecte locatie

www.orthodukenburg.nl

024 3440837

ADVOCATENKANTOOR BOS

mr. B.F.M. Bos

advocaat & belastingkundige sinds 1983

Zwanenveld 9080

6538 SC Nijmegen

024-3451144

advocatenkantoorbos@planet.nl

voor advies, bemiddeling en procederen bij:

(echt)scheidingen, huurzaken, arbeidszaken, belastingzaken,
uitkeringen, erfenissen, contracten en andere conflicten

1e gesprek (half uur) gratis

